

TELEMARK
FYLKESKOMMUNE

Årsrapport 2010

Positiv utvikling – store utfordringer

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen
(Foto: Dan Riis)

2010 har vært et spennende år. Overtagelsen av nye oppgaver på grunn av forvaltningsreformen har vært krevende, men har samtidig økt fylkeskommunens slagkraft og innflytelse, ikke minst innen samferdsel.

For meg har det vært en glede å åpne to store veiprosjekter, Hjuksevelta og Svi-neroi, der fylkeskommunen har vært avgjørende for realiseringen. Jeg gleder meg også over at Bystrategi Grenland og E18-utbyggingen har kommet et godt skritt videre, selv om det er langt fram. En skuffelse var det derimot at Eidangerparsellen ikke kom med i statsbudsjettet for 2011. Nå må vi gjøre det vi kan for at den kommer på plass i 2012.

Videregående opplæring er fylkeskommunens største tjenesteområde. Her gir innsatsen for økt gjennomføring stadig framgang, men Telemark ligger fortsatt på landsgjennomsnittet. Derimot viser karakterstatistikken for grunnskolen at vårt fylke er i bunnskiptet. Dette må nødvendigvis påvirke nivået i videregående. Regjeringen har nå gjennom pro-

sjektet "Ny giv" bevilget penger til et tettere samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunene for å gi svake 10.klassinger et bedre faglig nivå, og dermed økte muligheter til å gjennomføre videregående. Fylkeskommunen skal også samarbeide med NAV for å hjelpe dem som likevel slutter i videregående. Dette arbeidet er i gang, og jeg har tro på at det vil gi resultater.

Økt befolkningsvekst

Innen regional utvikling har det vært stort fokus på planarbeid i året som gikk. Nå må planene settes ut i livet. Nyskaping i næringslivet og økt tilgang til forskningsmidler gjennom Oslofjordfondet gir grunn til optimisme. Gledelig er det også å registrere at befolkningsveksten i 2010 var høyere enn noe tidligere år, selv om nabofylkene vokste enda mer. På kulturområdet skjer det fortsatt mye spennende. Etablering av Teater Ibsen, Telemark museum og andre aktiviteter på Klosterøya kan gjøre området til en kultursentrum. Det internasjonale samarbeidet fortsetter både med Kina og en rekke EU-land, – et langsiktig arbeid som nå begynner å gi resultater.

Skape vekst og framgang

Vi kan se tilbake på et år med positiv utvikling for Telemark, men utfordringene er samtidig store, både innen samferdsel, videregående opplæring og regional utvikling generelt. Det er all grunn til å stå på. Sammen skal vi skape vekst og framgang i fylket vårt!

Mars 2011

Gunn Marit Helgesen
fylkesordfører

Innhold

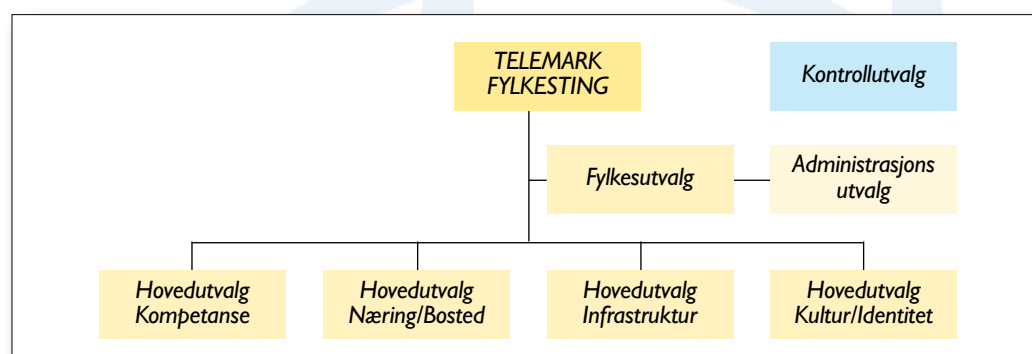
Innledning	2
Fylkesordførers forord	2
Politisk ledelse	3
Fylkesrådmannen har ordet	4
Høydepunkter i året som gikk	5
Telemark 2010	6
Videregående opplæring	7
Skoletilbudet	8
Gjennomføring	9
Faglige resultater	10
Læringsmiljø	11
Fagopplæring	12
Statistikk	13
Tannhelse	14
Statistikk	15
Regional utvikling	16
Nyskaping og næringsliv	17
Kultur	18
Kulturminnevern	19
Internasjonalt samarbeid	20
Statistikk	21
Areal og transport	22
Fylkesveier	23
Kollektivtransport	24
Bystrategi mm	25
Statistikk	26
Organisasjon og folkehelse	27
Organisasjon	28
Folkehelse	29
Klima, miljø, bioenergi	30
Økonomi	31-35
Nøkkeltall	36

Bilde side 1: 25. august var en stor dag for Eikjabygda velforening i Bø og skolebarna der. Da åpnet fylkesordfører Gunn Marit Helgesen en lenge etterlengte gang- og sykkelvei til 4,5 mill. kroner. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

Telemark fylkeskommunes
årsrapport 2010

Ansvarlig utgiver: Fylkesrådmannen
Redaksjon: Kommunikasjonsteamet
Sats og trykk: Thure Trykk AS
Opplag: 3.300
Redaksjonen avsluttet 15.3.2011

Telemark fylkeskommunes politiske ledelse og styringsorganer

Hans Otto Jagels (tillitsvalgt)
Trine Flatin (tillitsvalgt)

Yrkesopplæringsnemnda

Nicolay Boye (NHO)
Nils Bjørnflaten (Frp)
Elisabeth Nilsen (A)
Irene Bordier Haukedal (LO)
Tove Strandbakke (LO)
Ole Johnny Hansen (NAV)
Harald Johansen (Utd.forb.)
Hanne L. Sondresen (HSH)
Andreas Kjær (KS)

Kontrollutvalget

Bjørge K. Staaland (A)
Roger Moen (Frp)
Jone Blikra (A)
Merethe Waldean (Frp)
Jan G. Knutsen (H)

Andre styrever og utvalg

Styret for TFK Eiendom
Kristian Espeland (Krf) leder

Styret for Telemarkskanalen
Bror Yngve Rahm (leder)

Styret for Telemarkkonsertar
Karin Mathisen (H), leder

Folkeshelseforum Telemark
Britt Gursli Tobro (A), leder

Eldrerådet
Leif Jernquist (leder)

Telemark interkommunale næringsfond

For kommunene:
Gry Anette Rekanes (Frp) leder
Nome
Anne N.O. Dale (Sp)
Nissedal
Arne Storhaug (Ap) Bø

For fylkeskommunen:
Aashild Dalene (Krf)
Tor Erik Baksås (Sp)
Frode Bakken (Ap)

Fylkesordfører:
Gunn Marit Helgesen (H)

Fylkesvaraordfører:
Lars Bjaadal (Sp)

Fylkesutvalget:
Gunn Marit Helgesen (H)
Lars Bjaadal (Sp)
Jørund A. Ruud (A)
Magnus Straume (A)
Elisabeth Nilsen (A)
Lene Vågslid (A)
Thorleif Vikre (Frp)
Gry Anette Rekanes Amundsen (Frp)
Kristian Espeland (Krf)
Sigbjørn Molvik (SV)
Johan Tønnes Løchstøer (V)

Hovedutvalget for kompetanse
Kristian Espeland (Krf)
leder

Jon Mælandsmo (Sp)
Jørund A. Ruud (A)
Mette Ofstad (A)
Lene Vågslid (A)
Frode Lieungh (H)
Tove Korsrud (Frp)
Nils Bjørnflaten (Frp)
Sigbjørn Molvik (SV)

Hovedutvalget for infrastruktur
Erling Dahl (Frp) leder
Ragnar Steinstad (Rødt)

Stein Olav Aasland (Frp)
Magnus Straume (A)
Einfrid Halvorsen (A)
Finn Tallakstad (A)
Anne Evjen (SV)
Lars Bjaadal (Sp)
Karin Mathisen (H)
Johan T. Løchstøer (V)

Hovedutvalget for næring/det gode bosted
Thorleif Vikre (Frp) leder

Gunhild Lurås (Sp)
Tahar Haddad (A)
Frode Bakken (A)
Elisabeth Nilsen (A)
Jorunn Stormoen (Frp)
Asbjørn Storrusten (H)
Arne Ludvigsen (Krf)

Hovedutvalget for kultur/identitet
Tor Erik Baksås (Sp) leder

Gry Anette Rekanes Amundsen (Frp)
Tor Strømme (A)
Ole Henrik Olsen (A)
Britt G. Tobro (A)
Astrid Eidem Nordal (Krf)
Gustav Søvdde (V)
Øystein K. Sæther (H)
Steinar Miland (SV)

Administrasjonsutvalget
Gry Anette Rekanes Amundsen (Frp) leder

Kristian Espeland (Krf)
Karin Mathisen (H)
Jørund A. Ruud (A)
Sigbjørn Molvik (SV)

Endringsvilje og økt produktivitet

Det er gledelig å registrere at det økonomiske resultatet for 2010 er positivt, og at de fleste områder kommer ut i balanse tross stramme rammer. De aller fleste virksomheter har god økonomistyring. God økonomisk disiplin vil være nødvendig i den perioden vi går inn i.

2010 er det første erfaringsåret etter forvaltningsreformen. Tross grundige forbedringer, vil det alltid være en viss spenning knyttet til hvordan vår endrede rolle og de nye eller utvidede oppgavene blir ivarettatt. Vi har selvsagt en vei å gå fortsatt, men den innsatsen alle medarbeidere har lagt i å ta endringene på alvor og løse større og nye oppgaver, er imponerende. Det krever kompetanse, arbeids- og endringsvilje.

Våre videregående skoler viser vilje til å ta utfordringene med noe svakere resultater enn vi har som mål på alvor. Vi lykkes i å øke gjennomføringsgraden for andre år på rad. Vi når ikke våre mål hva faglige resultater angår, men skolene tar målsty-

ringsverktøy i bruk og har økt bevisstheten rundt resultatene. Innsatsen for å bedre resultatene skal forsterkes framover.

Økt produktivitet

Etter flere år med strukturendringer, er tannhelsetjenesten modernisert. Med tilnærmet alle tannlegestillinger bemannet, øker produktiviteten og den høye kvaliteten opprettholdes. Det er bygget opp robuste fagmiljøer ved klinikkene. Gjennom ulike tiltak i samarbeid med andre viktige aktører har vi innledet et aktivt arbeid for å fange opp de ungdommene som faller utenfor både jobb og arbeidsliv. Samarbeidet med NAV, Fylkesmannen, LO og NHO i prosjektet "Talenter for framtida" viser allerede resultater og skal videreføres. Dette er en arbeidsmetode som vekker nasjonal interesse.

Regionale planstrategier

Arbeidet med å sette i verk vår regionale planstrategi "Bærekraftige Telemark"

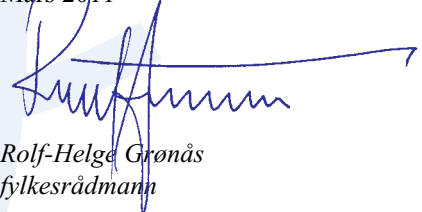
Fylkesrådmann Rolf-Helge Grønås
(Foto: Tom Riis)

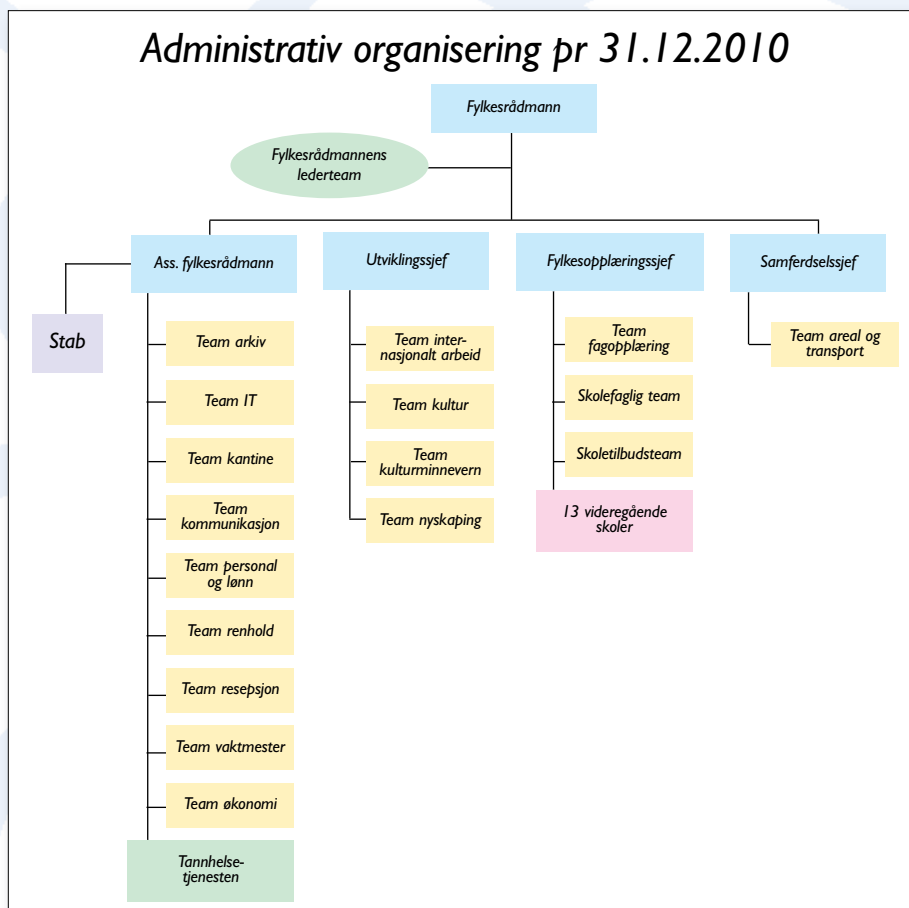
er videreført i året som gikk. To regionale planstrategier er utarbeidet og skal sluttbehandles i juni i år. Det samme gjelder strategiplan for idrett og friluftsliv. Vårt ansvar for folkehelse er i ferd med å finne sin form gjennom et forpliktende partnerskap med viktige aktører i fylket. Samhandlingen med kommunene er forsterket gjennom endrede prosesser, et arbeid som har prioritet også framover.

Forskning og nyskaping

2010 er første år med vårt regionale forskningsfond, Oslofjordfondet, i drift. Fondet bidrar med avgjørende økonomisk støtte til forskningsprosjekter i de fire fylkene Østfold, Vestfold, Buskerud og Telemark. Dette er særdeles viktig for vekst og utvikling av et konkurransedyktig næringsliv i vår region. Det samme gjelder VRI-programmet som er et tilsvarende program under Telemark fylkeskommunes ledelse. Programmet har så langt gitt oss viktig kompetanse, nettverk og erfaring med forskningsforvaltning.

Mars 2011

Rolf-Helge Grønås
fylkesrådmann

Noen høydepunkter i året som gikk

Tusenvis av små og store begivenheter påvirket utviklingen i Telemark i 2010. Her er noen av dem, hentet fra fylkeskommunens nettsider (www.telemark.no):

Kåring av beste elevbedrift (11.3.)

Ungdomsbedriften "Legcare UB" fra Kragereø videregående blir kåret til Telemarks beste på UB-messa i Skien fritidspark.

Oslofjordfondet opprettet (6.4.)

Oslofjord-fondet, et nyopprettet forsknings- og nyskappingsfond for Telemark, Vestfold, Buskerud og Østfold, vil dele ut 32 mill. årlig.

Satset 62 mill. på IT (26.4.)

Fylkeskommunen har på tre år (2008-2010) satset 62 mill. kroner på infrastruktur for IT-bruk i videregående opplæring.

Planer for ny Skien videregående (4.5.)

Fylkesrådmannen lanserer planer for ny Skien videregående skole i forslag til langtidsplan.

Arkeologer graver på høygir (16.6.)

Kulturminneavdelingen graver på høygir for å klarere Eidangerparsellen for oppstart i 2011.

Staten "redder" Bratsbergbanen (24.6.)

Fylkeskommunen får gjennomslag for statstilskudd til Bratsbergbanen fram til 2014. Nå må passasjertallet opp!

Staten innrømmer ansvar på Søve (19.8.)

Staten tar alt ansvar for radioaktivt slagg på Søve, etter at fylkeskommunen stevnet staten for retten i 2009. En lenge etterlengtet løsning på en årelang konflikt.

Vegåpning ved Hjuksevelta (25.8.)

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen åpner veianlegg til 64 mill. kroner ved Hjuksevelta i Sauherad, og samme dag en etterlengtet gang- og sykkelvei i Bø.

Vegvesenet presenterer KVVU (1.9.)

Statens vegvesen presenterer, sterkt

I mai fikk Telemark fylkeskommune gjennomslag for årlige statstilskudd til Bratsbergbanen fram til 2014. Forutsetningen for drift ut over dette er at passasjertallet øker til 100.000 pr. år. Allerede i desember ble det innført nye rutetabeller, og en rekke tiltak for å øke trafikken er under planlegging. (Foto: Jan T. Espedal)

forsinket, konseptvalgutredningen (KVUen) for Bypakke Grenland.

Utredet stor kultursatsing (10.9.)

Fylkeskommunen og Skien kommune utredet formidabel kultursatsing på Klosterøya, med bl.a. Teater Ibsen, Telemark museum og nasjonalt dokumentasjonscenter.

Ny tannklinikk i Seljord (27.9.)

Ny tannklinikk åpnes i Seljord. Med 4 behandlingsrom dekker den behovet både i Seljord og Kviteseid kommuner.

Kanalen forbereder jubileum (5.10.)

Telemarkskanalen forbereder feiringen av 150-års jubileet i 2011. Gir ut ny bok og planlegger en rekke jubileumsaktiviteter.

Fylkestinget opptatt av reiseliv (19.10.)

Temadag på fylkestinget om reiseliv. Bransjefolk oppfordrer til økt samarbeid, mer fokus på opplevelsestilbud og mer penger til markedsføring.

Åpner Svineroivegen (8.11.)

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen åpner den nye Svineroivegen mellom Rjukan og Gausta-området. Gir økte muligheter for hyttebygging og reiseliv. Utbyggingen har kostet 52 mill. kroner. Av dette dekker fylkeskommunen 25 mill. og Tinn kommune/utbyggerne 27 mill. kroner.

Skal styrke realfagene (6.12.)

Et skandinavisk samarbeidsprosjekt i EU-regi skal styrke realfagundervisning i Telemark. Det 3-årige SMILE-prosjektet vil bl.a. få jenter mer interessert i realfag.

Ny gang- og sykkelvei (10.12.)

Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen åpner ny gang- og sykkelvei for 300 elever i Sannidal. Vil øke trafikksikkerheten betydelig.

Porsgrunn vgs. feirer IB-inje (13.12.)

Porsgrunn videregående feirer godkjenning av skolens nye internasjonale undervisningstilbud, International Baccalaureate (IB), som starter høsten 2011.

Telemark 2010

Telemark opplever tøff konkurranse om næringsetablering og bosetting, ikke minst fra nabofylker. Kan 2010 bli starten på en periode der fylket tar inn på konkurrentene?
(Foto: Jimmy Åsen, Kragerø Blad/Vestmar)

Fylkeskommunen arbeider for at Telemark skal være et godt sted å bo, arbeide, etablere arbeidsplasser og besøke. En viktig indikator for å registrere om dette lykkes er befolkningsutviklingen.

Folketallet i fylket har de tre siste årene skutt fart, og i 2010 ble det nærmere 1000 nye innbyggere. Samtidig viser statistikken at befolkningen både i våre nabofylker og i landet som helhet vokser vesentlig raskere. Dette betyr at

Telemarks andel av landets befolkning stadig synker. Dessuten er aldersfordelingen ugunstig med nedgang i barnetallet.

Milepæler for kultur og vei

I 2010 har det skjedd mye positivt på kulturområdet. Utbygging ved Vest-Telemark museum, fullfinansiering av Sjøfartsmuseet/Vitenlaben i Porsgrunn og etablering av Teater Ibsen på Klosterøya er noen eksempler. På veisektoren ble det gjort betydelig framgang i Bystrategisamarbeidet for Grenland,

bl.a. vedtak om å sette i gang mulighetsstudie for brukerfinansiering.

Har potensial for vekst

Telemarksforskning konkluderer i en ny rapport ("Næringsutvikling og attraktivitet i Telemark") med at utviklingen av antall arbeidsplasser har vært dårligere hos oss enn ellers i landet. Fra 2000 til 2009 mistet vårt fylke 4.200 arbeidsplasser i industrien og over 400 i hotell- og restaurantbransjen. Men rapporten påpeker samtidig at når en korreterer for arbeidsplassutviklingen er Telemark attraktivt som bosted. Vi har potensial for langt høyere vekst dersom vi kan få en bedre næringsutvikling, heter det. Resultatene varierer mye mellom regioner og mellom kommuner. Siljan, Seljord og Bø ligger i følge Telemarksforskning på topp i attraktivitet i Telemark. Tilsvarende tall og analyser for næringsutvikling i 2010 foreligger ikke til denne årsrapporten.

Ser lysere på 2011

NHOs økonomibarometer for 4. kvartal 2010 viser en klar framgang siden tilsvarende undersøkelse i 2009. For mange næringer, spesielt industrien, er svarene betydelig mer positive enn ett år tidligere. Med unntak av bygg og anlegg er det klar overvekt av bedrifter som har positive forventninger til 2011. Svarene tyder på god vekst i sysselsettingen i 2011. Økonomibarometeret viser derimot at det fortsatt er investeringsvegning. Et flertall bedrifter venter fall i investeringene.

Telemark 2010

Befolkning

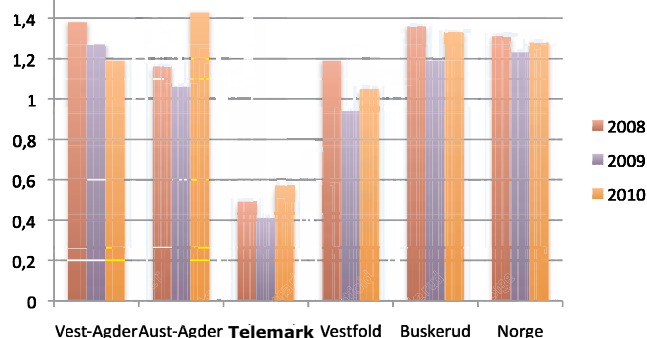
Innb. pr. 31.12.10: 169.185
Endring fra 2009: + 954
Endring i prosent: 0,57 %
Landsgjennomsnitt: 1,28 %

Ledighet:

Ledige pr. 31.12.10: 2.703 (+82)
Andel av arb.stokken: 3,1% (+0,1)
Landsgjennomsnitt: 2,7 %

Befolkningsutvikling
2008-2010

Relativ vekst
i prosent

Videregående opplæring

Dette var noen av hovedsakene på området videregående opplæring i 2010:

- Det ble gjort vedtak om ny Skien videregående skole og oppstart av planlegging.
- Stor innsats for økt gjennomføring av redusert frafall (fra 5,3 prosent i 07/08 til 4,1 prosent i 09/10).
- Sommerskole/høstskole ble gjennomført med vellykket resultat.
- Elevundersøkelsen viser at de fleste elevene trives, men det er store variasjoner mellom skoler og utdanningsprogrammer.
- Det var en omfattende satsing på IT i skolene. 1.200 bærbare PCer ble delt ut til elever, og en opptrappingsplan for PCer til alle ble vedtatt.

Ligger etter på karakterer

Økt gjennomføring i videregående har hatt stor oppmerksomhet i 2010. Samtidig pekes det på at økt gjennomføring kan gi svakere faglige resultater. Nasjonal statistikk viser at Telemark i 2010 lå lavt på karakterer i videregående, særlig i engelsk og matematikk. På grunnskolenivå scoret Telemark klart lavere enn landgjennomsnittet.

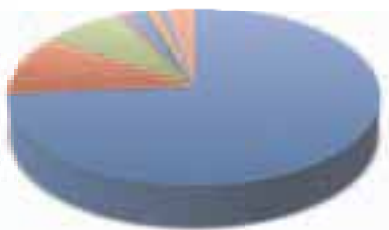
Lunde-jenta Birte Marie Hildrum gikk til topps i NM for blomsterdekoratører i oktober. Hun er tidligere elev ved blomsterdekoratørlinja ved Lunde vgs. (foto: Audny Simonsen)

Voksenopplæring

Målet for voksenopplæringen er å sørge for at alle med voksenrett får gjennomført videregående opplæring innenfor de midlene som er disponible til enhver tid.

satt. På grunn av lovendring har ungdom med rett nå mulighet til å søke å ta sin rett ut i et voksenopplæringsløp. Voksenopplæringen må kjøpe plasser til disse spesielt, og gruppen er økende.

Fordeling av netto driftsutgifter 2010

■ Videregående skoler	597,2	73,5 %
■ Fagopplæring	87,8	10,8 %
■ Spes. underv./tilrettelagt	64,8	8,0 %
■ Sentral administrasjon*	14,8	1,8 %
■ Oppl. i institusjoner	9,7	1,2 %
■ Voksenopplæring	8,0	1,0 %
■ Ped.-psyk. tjeneste	8,0	1,0 %
■ Andre kostnader	21,9	2,7 %
(I alt)	812,2	100 %

* Administrasjon av videregående opplæring på Fylkeshuset

Resultater

691 søkte om opplæring eller realkompetansevurdering og 153 fikk dokumentert realkompetanse.

144 har fullført og bestått ønsket sluttkompetanse og 32 har fullført kompetanse på lavere nivå. 431 har bestått teoriopplæring og 967 har vært elever i voksenopplæring i løpet av året.

Utfordringer/framtidsutsikter

I 2010 er voksnes rettigheter ikke blitt annonsert, da det ikke har vært økonomi til å handtere økt etterspørsel etter voksenopplæring. Fordi en ikke vet eksakt hvor stor målgruppen er, er det vanskelig å si noe om måloppnåelsen. Tilstømmingen til voksenopplæring er bl.a. påvirket av NAVs økonomiske situasjon. Når det er mye penger i NAV vil flere voksne søke kurs der og mot-

Fylkeskommunens videregående skoler

	Elever 1.9.10	Ansatte
Bamble	281	45
Bø	460	91
Croftolmen	311	81
Hjalmar Johansen	586	130
Kragerø	401	75
Lunde	311	60
Notodden	493	97
Porsgrunn	1050	159
Rjukan	209	42
Skien	1102	161
Skogmo	741	143
Søve	148	51
Vest-Telemark	150	43
Tekn. fagskole	221	24

Skoletilbudet

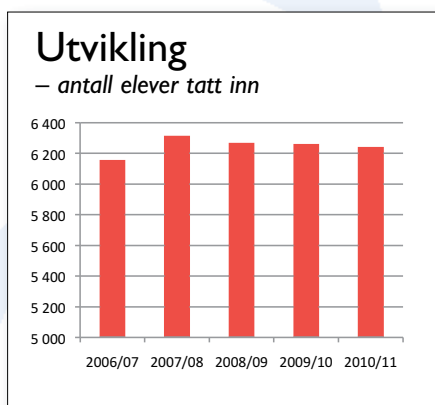
Marthe Kyrkjebø og Gard Hågensen fra 10. klasse på Langesund ungdomsskole fikk nyttig informasjon på yrkesmessa i Skien 26.-27. oktober. (foto: Jan Fredrik Vinje)

MÅL:

Å gi et skoletilbud i tråd med elevenes ønsker og arbeidslivets behov innenfor de økonomiske rammene til videregående opplæring.

Resultater

Det ble tatt inn 6.243 elever i videregående opplæring og 90,9 prosent av søkerne fikk oppfylt sitt førsteønske. Med ulike tiltak er klassetallet redusert med 22 sammenlignet med 2009/10. Oppfyllingsprosenten er 97,8 og 29 elever fra Telemark er etter avtale tatt inn i andre fylker.

I tillegg til fylkeskommunens egne skoler er 277 ungdommer i Telemark elever i private skoler. Av disse er 103 på toppidrettsgymnasiet i Skien og 77 på Kvit-sund gymnas.

Økt tilretteleggingsbehov

14 prosent av årets søkere søkte på særskilt grunnlag. Dette utgjør 945 elever, mens tallet forrige skoleår var 869. Antall søkere med store tilretteleggingsbehov økte fra 189 til 297. I tillegg har 305 søkere kryssset av for at de benytter skjemaet "Melding til videregående skole om tilretteleggingsbehov og lignende".

Nye skoletilbud

Høsten 2010 ble det satt i gang to nye skoletilbud: Anleggsteknikk ved Lunde vgs. og 3-årig modell for Helse og sosialfag ved Skogmo vgs. Tilbudet til minoritetsspråklige elever ble utvidet med en klasse på Bø vgs. i et samarbeid med kommunene omkring.

Utfordringer og framtidsutsikter

Prognoser viser at det blir en nedgang i antall avgangselever fra grunnskolen på 434 fram mot 2020. Antallet i Skien ser

ut til å få den største nedgangen med ca. 150 elever, Bamble vil få 40 færre, Notodden 30 og Kragerø 20 færre elever. Det betyr at inntaksområde A (Grenland) kan få en nedgang på ca. 20 prosent og inntaksområde B (resten av Telemark) på ca. 16 prosent. Men anslagene i prognosene kan være for lave, siden mange av kommunene i Telemark ønsker å ta imot og bosette innvandrere og asylsøkere. Mange av disse minoritetsspråklige har liten eller ingen skolegang fra sitt hjemland og det er en utfordring å få til et godt skoletilbud for denne elevgruppen slik at de lykkes i videregående opplæring. I Telemark er det fortsatt en større andel av elevgruppen som velger yrkesfag framfor studieforberedende utdanningsprogram (58,5/41,5). Det er fortsatt en jobb å gjøre for at alle elever som ønsker en læreplass skal få det. Den største mangelen på læreplasser i forhold til antall elever på yrkesfag finner vi i Midt-Telemark. Når elevtallet går ned blir det nødvendig å se på i hvilken grad en har de riktige utdanningsprogrammene i regionene ut fra elevenes ønsker og arbeidslivets behov.

Nøkkeltall – opplæring 2010

(Endringer fra 2009 i parentes)

Ungdom i videregående opplæring:

Søkere høst 2010:	6.400 (+83)
Tatt inn:	6.243 (-19)
Ledige plasser (1/9):	141 (-82)
Oppfyllingsprosent:	97,8 (+1,3)
Yrkesfag/studieforb.:	58,5-41,5 (59-41)

Gj.snittskostn. pr. elevplass
Se under opplæring side 36

Voksne i videregående opplæring:

Skoleåret 09/10:	967 (- 23)
Pr. 1. oktober 2010:	471 (+5)

Realkompetansevurderinger:
Skoleåret 09/10: 153 (-91)

Gjennomføring

MÅL:

Å øke antallet elever, lærlinger og lærekandidater som gjennomfører videregående opplæring fram til planlagt sluttkompetanse.

Skolene har jobbet målrettet med å øke gjennomføringen og få ned antall sluttetere. Tiltak som er igangsatt i og utenfor skolen er bl.a.:

- *Talenter for framtida,*
- *Karriereveiledning i grunnopplæringa*
- *Styrkeprosjektet*
- *"Tett på"*
- *Løft yrkesfagene*
- *Sommer/høst skolen*
- *Gjennomgående dokumentasjon,*
- *Kompetanseheving av lærere*

Noen av disse prosjektene er i startfasen, mens noen er godt etablert.

Tett på

Med Kunnskapsdepartementet som oppdragsgiver mottok vi 2,9 mill. kroner for årene 2009 og 2010. Midlene skulle brukes til tettere oppfølging av elever med svake resultater på første trinn i videregående opplæring, innen fagene matematikk, norsk og engelsk. De videregående skolene i fylket ble invitert til å søke på midlene for å gjennomføre tiltak som passet målgruppen, og alle søkte og fikk midler.

Resultat:

Det er for tidlig å si noe om resultater før skoleåret er omme, men flere skoler melder om positive tilbakemeldinger fra

"Sommerskolen" er et tiltak for å hjelpe flere elever til å bestå eksamen. På matematikk- og naturfagkursene i august deltok 27 elever, 23 av dem gjennomførte med bestått og de beste oppnådde en femmer. Mattelærerne Marit Haga Øygarden (t.v.) og Heidi Olsen var godt fornøyde med resultatene. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

elevene som har vært med i prosjektene.

Talenter for Framtida

Fylkeskommunen, NAV, Fylkesmannen, KS, kommunene i Grenland, LO og NHO samarbeider om prosjektet «Talenter for Framtida». Den kortsiktige målsetningen er å gi et best mulig individuelt tilpasset tilbud basert på grundig kartlegging av person, aktiv bruk av virkemidler, stort fokus på kompetanseheving og høy bruk av opp-

følgning. Det er etablert et eget innsøkingsteam, Ungteam, i Grenland som skal søke inn ungdom i tiltak, evaluere tiltakene og eventuelt etablere nye relevante tilbud for målgruppa.

Resultat:

Dette arbeidet startet for fullt i 2010, men det er for tidlig å se effekter.

"Ny giv"

Dette er et initiativ fra Kunnskapsdepartementet som settes i gang fra januar 2011. Det er lagt opp til to prosjekter. Det ene konsentrerer seg om elever som presterer dårlig i 10. klasse. Disse skal få spesiell oppmerksomhet og følges over og inn i videregående skole. Det andre prosjektet har fokus på oppfølgingstjenesten, de videregående skolene og NAV. Det er tilsatt prosjektledere i begge prosjektene i tillegg til egen prosjektleder i grunnskolen.

Grunnkompetanse

Arbeidet med grunnkompetanse har ikke vært prioritert de siste årene, men vil være en del av arbeidet med alternative opplæringsløp innen videregående opplæring framover.

Karriereveiledning

Karriereveiledningen har også som mål å øke gjennomføringen i videregående opplæring. Viktige tiltak er skolering av rådgivere både i grunnskole og videregående, og tett samarbeid med kommunene og lokale veilederutvalg.

I 2010 har det blitt gjennomført en rekke kompetansehevende kurs og andre tiltak for rådgiverne.

Dessuten har fylkeskommunen og Karrieresenter Telemark, som fylkeskommunen driver sammen med NAV, samarbeidet om "Styrkeprosjektet". Dette

dreier seg om å lage en bedre overgang fra grunnskolen til videregående for utsatte elevgrupper.

Resultat og utfordringer

De nevnte tiltakene har bidratt til at kompetansenivået blant rådgiverne har økt. I framtida bør en vurdere en mer målrettet skolering for nye rådgivere. Det vil være nødvendig å opprettholde et høyt kompetansenivå, og styrke samarbeidet med kommunene.

Faglige resultater

Notodden videregående skole prøver nye veier for å forbedre resultatene i matematikk. Fredrik Hjartsjø Kittilsen er en av to ansatte hjelpelærere som tilbyr medelever leksehjelp. (Foto: Telemarksavisa)

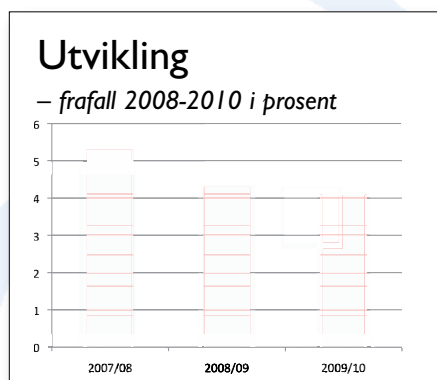
MÅL:

Å bedre de faglige resultatene for elevene i de viktigste fellesfagene matematikk, engelsk og norsk, med særlig vekt på matematikkfaget.

Med nye elever hvert år vil det alltid være en utfordring å sette realistiske mål for faglige resultater og konkretisere disse i forhold til landsgjennomsnittet. Inngangsverdier, poeng og enkeltkarakterer fra grunnskolen vil bl.a. ha betydning for resultatoppnåelsen i videregående opplæring.

Resultater - eksamen 2010

Ved eksamen våren 2010 skilte Telemark seg lite ut fra landsgjennomsnittet

i norsk hovedmål og sidemål, men det er store variasjoner fra skole til skole. Dette blir fulgt opp gjennom styringsdialogene i 2011.

Engelskresultatene var betydelig svakere enn året før og i forhold til landsgjennomsnittet. Karaktervariasjonene mellom skolene var her mindre, men resultatene jevnt over dårlige. Eventuel-

Oppfølgingstjenesten (OT)

Målet for Oppfølgingstjenesten er å ta kontakt med hver enkelt ungdom i målgruppa, og gi tilbud om veiledning. Alle i målgruppa skal også få tilbud om tiltak som primært skal føre til studie-, yrkes- eller grunnkompetanse. Målgruppa er ungdom opptil 21 år som ikke er i utdanning eller arbeid.

Resultater og vurderinger

Andelen som slutter i videregående opplæring har gått stadig nedover de siste tre skoleårene (se grafikk), og var i 2009/10 på 4,1 prosent. Dette viser at arbeidet for økt gjennomføring har gitt resultater. I skoleåret 2009/10 ble det registrert 875 ungdommer i målgruppa. Det er en ned-

gang på 30 fra året før, da det var en større økning. Antall ungdom utenfor videregående opplæring som er i arbeid er 383. Det er en nedgang på 128 fra året før. Antall ungdommer som ikke søker og sier nei til plass i videregående opplæring ser ut til å være stabilt på et relativt høyt nivå.

I skoleåret 2009/10 var det 14 ungdommer som OT ikke fikk kontakt med. Alle ungdommer som OT har fått kontakt med har fått tilbud om veiledning. OT samarbeider med de videregående skole og NAV om tiltak, men det er stadig en utfordring å kunne tilby egnede tiltak. En sterkere satsing på grunnkompetanse ville bety mye for deler av OTs målgruppe.

Måloppnåelse - endringsbehov

Målet om et stabilt nivå i karakterutviklingen i forhold til landsgjennomsnittet i alle basisfagene er ikke nådd. Vi ser en viss positiv utvikling i deler av matematikkfaget i 2010, mens engelskresultatene er svake. Målene for de faglige resultatene i videregående opplæring står fast og inngår som del av det balanserte målstyringssystemet. Fylkeskommunen vil i sine langtidsprioriteringer fortsatt satse på basisfagene i de videregående skolene.

Prosjektene "Tett på", "Ny giv" og "Vurdering for læring" har fokus på elever med svake resultater i fellesfagene og elever som står i fare for å velge bort videregående opplæring. Vi håper at denne satsingen kan virke positivt. Det er imidlertid viktig å være klar over at dersom flere fullfører videregående opplæring kan dette gi svakere faglige resultater.

Læringsmiljø/kompetanseheving/IT

MÅL:

Telemark fylkeskommune har som målsetting å skape et godt læringsmiljø ved å gi alle elevene i den videregående skolen en opplæring som er tilpasset den enkelte når det gjelder innhold og utfordringer.

Resultater og måloppnåelse

Utdanningsdirektoratet definerer begrepet læringsmiljø som de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene på skolen som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel.

Alle elevene på VG1 i videregående opplæring har deltatt i Utdanningsdirektoratets elevundersøkelse i skoleåret 2009/10.

Resultatene for Telemark sammenlignet med landsgjennomsnittet viser bare små avvik, og en målsetting om å ligge på landsgjennomsnittet eller over må sies å være oppnådd.

Resultatene for den enkelte skole varierer noe mer. De fleste elevene ser ut til å trives godt på skolen, men det er bl.a. variasjoner i opplevelsen av elevdemokrati, faglig veiledning og medbestemmelse. Det er også variasjoner innenfor de ulike utdanningsprogram.

Utfordringer og framtidsutsikter

Et godt læringsmiljø er også viktig for å oppnå gode læringsresultater, og de videregående skolene i Telemark arbeider kontinuerlig med forbedringstiltak. Det vil bli gjennomført elevundersøkelser hvert år for å måle resultatene på disse områdene.

Utnytte IT-satsingen

Med innføring av PCer til elevene, som starter fra skoleåret 2010/11 blir det viktig å ta i bruk disse ressursene på best mulig måte i det faglig pedagogiske arbeidet på skolene.

Resultater

1200 bærbare PCer ble delt ut til elever på VG1 studiespesialisering og en opptrappingsplan er vedtatt. Det ble etablert IKT-piloter på alle skolene, og en egen sentral IT-koordinator for pilotene. Digital eksamen ble også gjennomført

Muligheten til å delta i en ungdomsbedrift i løpet av skoletiden øker trivselen for mange elever. Her er Legcare UB fra Kragerø videregående, fornøyde vinnere av tittelen "Beste ungdomsbedrift 2010". Deres produkt er en spesiell leggbeskytter for fotballspillere. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

på alle skoler, og det ble fokusert på intern skoloring og strategiarbeid for IKT-satsingen.

Utfordringer og framtidsutsikter

Arbeidet med å gjøre både lærere og elever digitalt kompetente må fortsette. Klasseledelse i en digital undervis-

ningssituasjon er et viktig punkt. Læringen må bestemme når og hvordan en PC skal benyttes.

Forutsigbar økonomi, evaluering av IKT-piloter og en tydeligere sammenheng mellom teknologi og pedagogikk blir viktig framover.

Kompetanseheving for opplæringspersonale

I nasjonal strategiplan for kompetanseutvikling heter det at skoleeier i samarbeid med skolene skal vurdere behov, utarbeide en kompetanseutviklingsplan og gjennomføre kompetanseheving for aktuelle grupper innen videregående opplæring.

Resultater

Det ble arrangert 40 fagrelaterte kurs, og 25 lærere deltok på videreutdanning i spesialpedagogikk.

10 lærere tok videreutdanning innen andre fag, og det ble arrangert felles kursdag med fokus på vurdering. Det ble også arbeidet med kompetanse-

heving innen IKT, etablering av fagnettverk, og noen lærere fikk språkstipend.

Det har vært god dialog med alle skolene om kompetansehevingen. En av ambisjonene har vært å få til god kursing innen språk og realfag, som er viktige satsingsområder. En del skoler er også i gang med nettverksbygging i små fag. I framtiden blir det viktig å sikre forutsigbar økonomi, evaluering av kompetansehevingen og et enda bedre samarbeid mellom skoleeier og skole for å finne gode former for kompetanseheving.

Fagopplæring

Elevene Kjetil Nilsen og Jarle Gilde fra Skogmo videregående (nr. 3 og 4 fra v.) vant gullmedalje i skole-NM i automatisering på Lillehammer i oktober. Konkurransen gikk ut på å programmere og sette i drift ulike modeller innen styring og regulering.
(Foto: Bjørn Våg)

MÅL:

Å bedre de faglige resultatene for elevene i de viktigste fellesfagene matematikk, engelsk og norsk, med særlig vekt på matematikkfaget.

Resultater

Alle søkere til læreplass fikk tilbud om opplæring, og 93,1 prosent har bestått fag/svenneprøve/kompetanseprøve. Av de som har gått alternativt Vg 3 har (foreløpig) 66,7 prosent bestått fag/svenneprøve/kompetanseprøve. Det er gjennomført kompetanseheving for faglige ledere, instruktører, prøvenemn-

der og yrkesfaglærere.

I tillegg er det skrevet partnerskapsavtaler med BIS Production Partner og startet fagfora innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram.

Vurdering av måloppnåelse

Verksted- og prosessindustrien merket i 2010 finanskrisen og dette har gjort det vanskelig å tegne lærekontrakter. Selv ekstraordinære virkemidler fra staten har ikke kunnet motvirke at det innenfor enkelte fag er tegnet færre kontrakter enn tidligere. Rundt 135 bedrifter og kontraktsinngåelser var knyttet til de ekstraordinære virkemidlene.

Alle lærebedriftene ble i 2010 pålagt årsrapportering på web. 79 prosent av bedriftene har fulgt pålegget, og arbeidet med elektronisk årsrapportering følges opp i 2011.

I 2010 ble det godkjent 32 opplæringskontrakter mot 40 året før, mens det var 60 søkere. For ca. 50 prosent av disse kontraktene mottar lærekandidaten yrkesrettet attføring fra NAV som lønn. Samarbeidet med NAV er derfor en viktig faktor for å ivareta denne målgruppen.

VG3 i skole

Det ble igangsatt alternative Vg3 kurs innen utdanningsprogrammene Teknikk og industriell produksjon, elektro og innen helse- og sosialfag.

Elevene skal få en praksisnær opplæring i fagets Vg3 læreplan. Dette utfordrer arbeidslivet til å stille praksisplasser for opplæring til disse elevene.

Det gjelder særlig utdanningsprogrammet TIP, som har hatt en vekst i søkningen på 45 prosent fra 2006 til 2010. 35 bedrifter innen verkstedindustrien ble invitert til møte om framtidig rekruttering. Responsen var for dårlig, og møtet ble avlyst.

Framtidsutsikter - behov for endring

Det vil bli viktig å intensivere satsing på å etablere bindene avtaler med aktørene i arbeidslivet (samfunnskontrakter) for å sikre at bransjer og bedrifter innen både offentlig og privat sektor tar samfunnsansvar. Gjennom faget "prosjekt til fordyping" og andre tiltak for å sikre økt gjennomføring utøves det et stadig større press på lærebedriftene. Det fremkommer tydelig under formidlingen av lærlinger at det er slitasje og mange bedrifter er gått i "metning". Det blir viktig å få flere lærebedrifter i Telemark til å ta et slikt samfunnsansvar.

Fakta om fagopplæring 2010

(tall for 2009 i parentes)

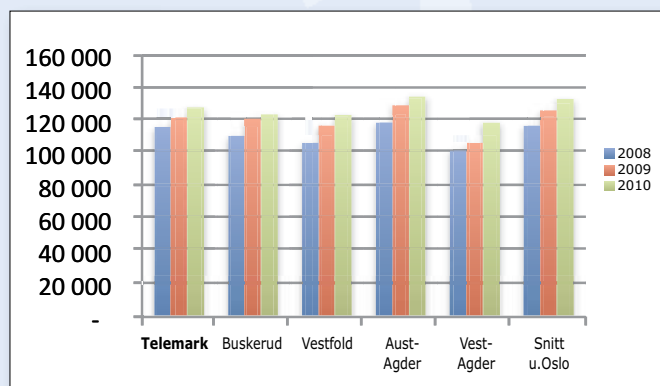
Søkere til lærlingplass:	770 (732)
Vurdert ukvalifiserte:	22 (24)
Fikk lærlingplass:	655 (657)
Derav i privat sektor (%):	72 (73)
Derav i off. sektor (%):	28 (27)
Hevede kontrakter:	85 (88)
Fag- og kompetanseprøver:	
	673 (928)
Derav bestått:	598 (854)
Løpende kontr. pr 31.12.:	1.441 (1.432)
I lære i andre fylker:	162

Statistikk – opplæring

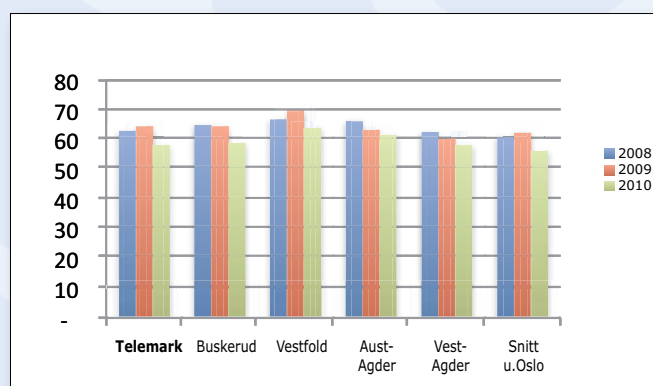
Diagrammene på denne siden og de fleste på sidene 15, 21, 26 og 35 bygger på foreløpige tall fra Kostra/SSB.

Netto driftsutg. til videreg. opplæring pr. innb. 16-18 år

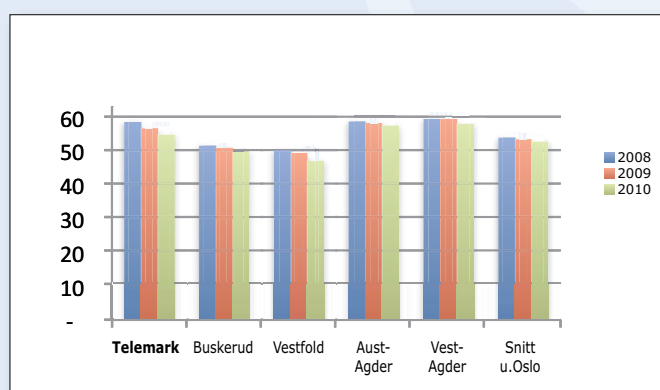
Tallene viser at Telemark i perioden hadde noe lavere kostnader enn landsgjennomsnittet, men noe høyere enn nabofylkene unntatt Aust-Agder.

Netto driftsutg. til videreg. opplæring av samlet netto drift

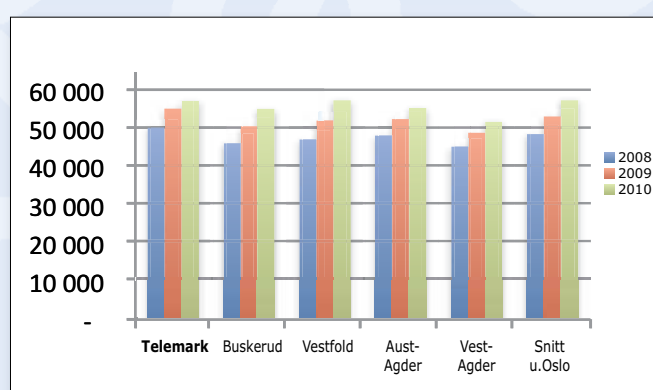
Tallene viser at Telemark i perioden brukte en noe større andel til videregående opplæring enn landsgjennomsnittet, omtrent likt med Buskerud og Vest-Agder og noe mindre andel enn Vestfold og Aust-Agder.

Andel elever og lærlinger i yrkesfag i prosent

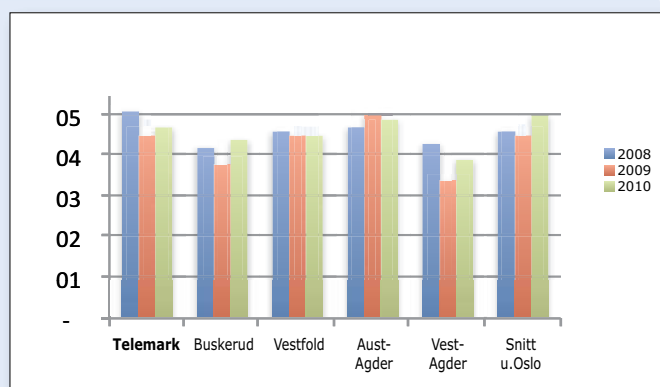
Tallene viser at Telemark i perioden hadde en noe større andel på yrkesfag enn landsgjennomsnittet, Buskerud og Vestfold, men noe mindre enn Aust-Agder og Vest-Agder.

Økonomisk belastning pr. lærling/lærkandidat i kr.

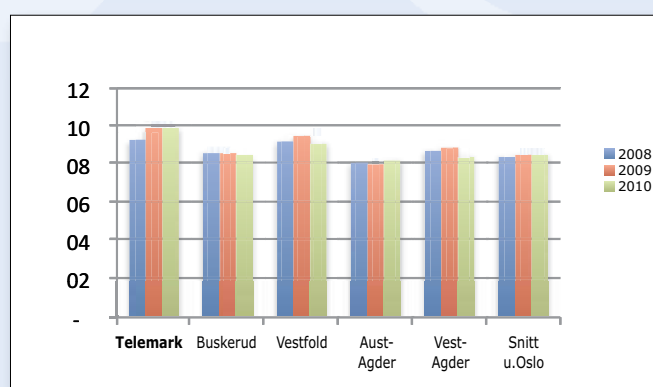
Tallene viser at Telemark i starten av perioden brukte mer pr. lærling enn både landsgjennomsnittet og nabofylkene, men i slutten av perioden (2010) lå landsgjennomsnittet og Vestfold omtrent på nivå med vårt fylke.

Sluttet i løpet av året – alle klasser i prosent

Tallene viser at Telemark hadde flere sluttet enn både nabofylkene og landsgjennomsnittet i starten av perioden (2008), men ved slutten av perioden (2010) hadde vårt fylke en lavere prosent sluttet enn landsgjennomsnittet og Aust-Agder.

Elever pr. lærerårsverk

Tallene viser at Telemark i hele perioden hadde flere elever pr. lærerårsverk enn både landsgjennomsnittet og nabofylkene. I vårt fylke gikk tallet opp i slutten av perioden, mens det i nabofylkene og i landsgjennomsnittet var stabilt eller gikk ned.

Den offentlige tannhelsetjenesten

En viktig del av tannhelsetjenestens arbeid er forebygging. Her er tannpleier Vigdis Skjold (t.h.) og studentene Karina Bergland og Kristina Fredheim på skolebesøk. Bøttene med sukkerbiter illustrerer hvor mye sukker en gjennomsnittssungdom får i seg årlig gjennom brusdrikkning. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

MÅL:

Tannhelsetjenesten i Telemark skal arbeide for å

- Sikre stabil bemanning på faglig forsvarlig nivå for tannleger og tannpleiere
- Videreutvikle samarbeidet om kompetanseutvikling, forskning og utvikling med Universitetet i Tromsø og Kompetansesenteret i Arendal
- Sikre oppfølging av krav og pålegg i Stortingsmelding 35
- Oppnå høy grad av fornøyde brukere
- Innenarbeide god økonomistyring
- Øke inntjeningen, særlig ved de nye og større klinikkene

Resultater

Det ble åpnet ny tannklinikk i Seljord. Gode klinikker, moderne utstyr og full bemanning gir et godt faglig tilbud til pasientene. Sjeldnere innkallinger for prioriterte klienter ga mer tid til tannbehandling for voksne. En brukerundersøkelse ga svært gode resultater, men det er likevel områder som kan bli bedre. Tannhelseresultatene viser at vi nesten har nådd de målene som er satt. Tannhelsetjenesten hadde et merforbruk på

5 mill. i 2010. De nye tannklinikken har økte inntekter, men utgiftene til drift "spiser opp" de økte inntektene

Vurdering og framtidutsikter

På brutto investeringsutgifter pr innbygger til tannhelsetjenesten ligger Tele-

Full tannlegebemanning

For første gang på svært lenge var det ingen ledige stillinger ved tannhelsetjenesten ved utgangen av året. Takket være gode stipendordninger deltok 20 tannleger på Tannlegeforeningens etterutdanningskurs. Dette er viktig for å opprettholde en god faglig standard. To tannleger er under videreutdanning for å bli spesialist.

To tannleger er ansatt som lektorer ved tannklinikken i Skien, som er universitetsklinikk under Universitetet i Tromsø, og høsten 2010 var fem studenter derfra utplassert. Studenter fra andre

mark mye høyere enn våre nabofylker. Dette gjenspeiler den prioriteringen fylkeskommunen har gjort for å få Norges mest moderne tannhelsetjeneste. Men merforbruket i 2010 er ingen god utvikling, og i 2011 må vi gjøre grep for å få kontroll med økonomien. Det blir ingen lett oppgave, og en grundig og systematisk vurdering av tannhelsetjenestenes budsjett og aktiviteter er nødvendig. På kort sikt er det ikke noen stordriftsfordel på de nye klinikkene, men også her er det viktig å se på tiltak som kan gi effekt.

Kompetansesenteret i Arendal er fremdeles under oppbygging, og høsten 2010 ble det vedtatt å opprette en stilling som koordinator for forskning. Det er Agder-fylkene, Telemark, Vestfold og Buskerud som eier senteret.

Måloppnåelse

Måloppnåelse/resultat for de enkelte brukergruppene:

	Mål	Res.
- 5-åringer uten hull (%)	80	77
- 12-åringer - antall hull	1,2	1,4
- 18-åringer - antall hull	4,5	4,8
- 18-åringer med mer enn 9 tenner med tannrute	<10%	<12%
- Under tilsyn	95%	94%

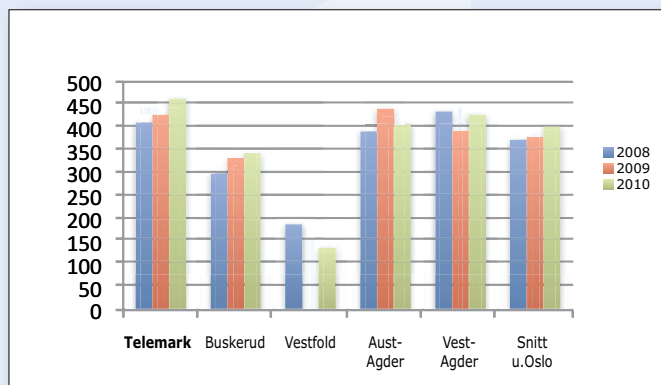
universitet var også utplassert hos oss i kortere tid. Utplasserte studenter gjør tannhelsetjenesten i Telemark kjent og styrker rekrutteringen.

Nye forskrifter

Stortingsmelding 35 gir innspill om hvordan tannhelsetjenesten skal se ut i framtida. Forskriftene kommer våren 2011, og fylkene vil få et "følge-medansvar" i tillegg til dagens "sørge-foransvar". Det vil bli lagt mer vekt på forskning, og flere grupper pasienter vil få rett til gratis tannbehandling.

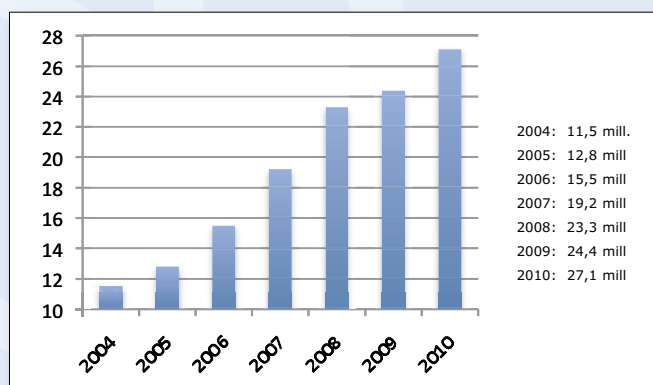
Statistikk – tannhelse

Netto driftsutgifter tannhelse pr. innbygger i kr.

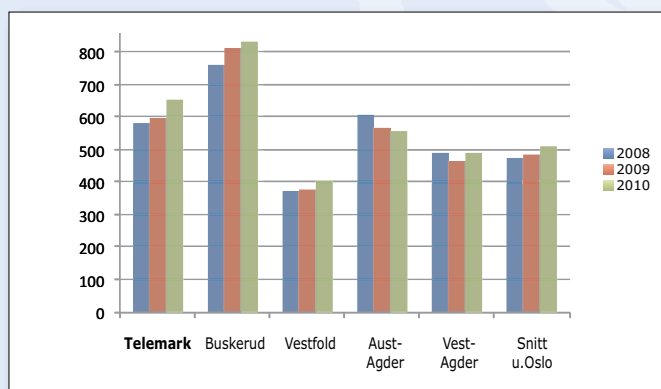
Tallene viser at Telemark brukte noe mer til tannhelse i slutten av perioden enn både landsgjennomsnittet og nabofylkene. Buskerud og Vestfold lå markert lavere.

Pasientinntekter Telemark 2004-2010

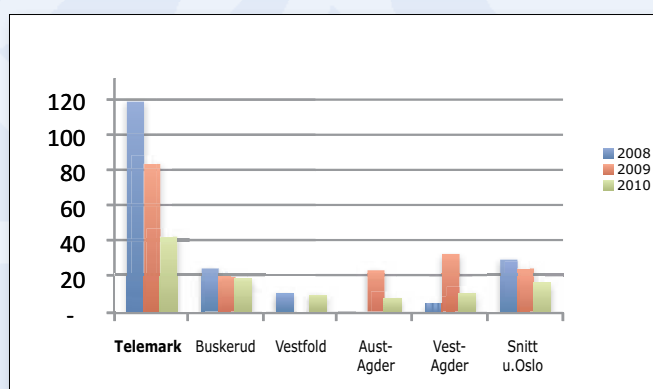
Tallene viser at inntektene fra voksne, betalende pasienter har vokst jevnt og kraftig i hele perioden, og bidro i 2010 med rundt en tredel av driftsbudsjettet.

Brutto driftsutgifter tannhelse pr. innbygger i kr.

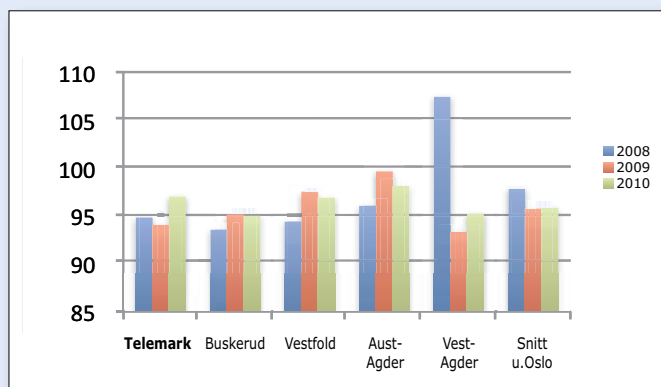
Dette gjelder samlede driftsutgifter inkludert avskrivninger. Tallene viser at Telemark i hele perioden lå høyere enn nabofylkene unntatt Buskerud.

Brutto investeringer tannhelse pr. innbygger i kr.

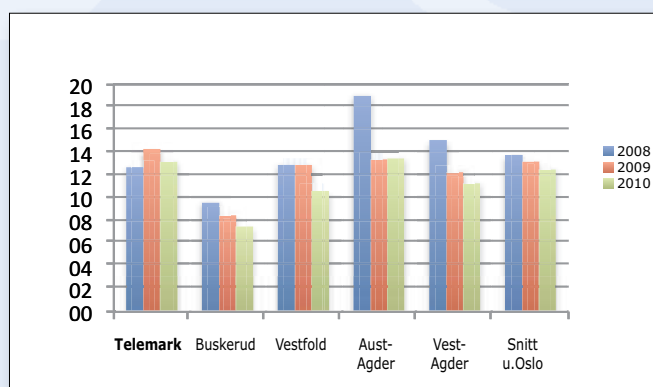
Tallene viser at Telemark i hele perioden har investert vesentlig mer i tannhelse pr. innbygger enn både landsgjennomsnittet og nabofylkene. Selv om investeringene gikk markert ned mot slutten av perioden, investerte vårt fylke likevel dobbelt så mye som Buskerud og landsgjennomsnittet i 2010.

Barn/ungdom 1-18 år under tilsyn (i prosent)

Dette er tannhelsetjenestens primære målgruppe. Ved starten av perioden (2008) var andelen under tilsyn mindre enn landsgjennomsnittet, mens den i slutten (2010) var høyere. Telemark lå i 2010 på rundt gjennomsnittet for de 5 fylkene i sammenligningen.

Andel 18-åringer med mer enn 9 hull (i prosent)

Telemark lå omtrent på landsgjennomsnittet i perioden, men hadde i 2010 noe dårligere tannhelse blant 19-åringer enn Buskerud, Vestfold og Vest-Agder.

Regional utvikling

Elever fra videregående skoler deltok i dialogmøter i forbindelse med de regionale planprosessene for nyskaping og reiseliv. (foto: Hallvard Ripegut)

Fylkeskommunen er pålagt en rolle som regional utviklingsaktør. Dette skjer delvis gjennom egne prosjekter og tiltak, men også i stor grad som partnere i samarbeid der kommuner, næringsliv, organisasjoner etc. er involvert. Det er derfor i mange tilfeller vanskelig å måle effekter av fylkeskommunens innsats på dette området. For å få en bedre registrering av resultater har fylkestinget vedtatt nye krav til rapportering fra prosjekter som får tilskudd fra KRD-midler.

Noen viktige hendelser innen regional utvikling i 2010:

- Det ble arbeidet med regionale planer for reiseliv og nyskaping.
- Oslofjordfondet ble opprettet med

Økonomifakta

Viktige finansieringskilder for regional utvikling i 2010:

Utviklingsmidler fra KRD	64 mill.
Derav disponert av IN	27 mill.
Spillemidler til idrett mm	30 mill.
Telemark interkommunale næringsfond	5 mill.
Forskningsmidler VRI	6 mill.
Oslofjordfondet	11,6 mill.

35 mill. årlig til forskningsprosjekter i Telemark, Vestfold, Buskerud og Østfold.

- Telemark utviklingsfond, som bygger på en ny konsesjonskraftavtale, ble også opprettet.
- Telemark fikk gode resultater av VRI-programmet (Virkemidler for Regional FoU og Innovasjon).
- Det ble arbeidet med spennende planer om kulturbygg på Klosterøya.
- Det ble gjort stor innsats med registrering av kulturminner på Eidangerpasellen og E18-traséen i Bamble.
- Internasjonalt fikk fylkeskommunen en kinesisk pris for Hubei-samarbeidet.

Regionale utviklingsmidler

Fylkeskommunen disponerte i 2010 til sammen 63,2 mill. kroner i regionale utviklingsmidler fra Kommunal- og regionaldepartementet. 27 mill. av dette ble overført til Innovasjon Norge til ulike bedriftsrettede tiltak:

- Etablererstipend	8,4 mill.
- Investeringstilskudd	3,7 mill.
- Bedriftsutviklingstilskudd	8,3 mill.
- "Ny vekst"-tilskudd	1,4 mill.
- Risikolån	32,1 mill.

(Det er bare tapsavsetningen på 9,1 mill. for risikolån som trekkes av rammen)

De resterende tilskuddsmidlene ble fordelt på i alt 105 prosjekter. 19,6 mill. gikk til prosjekter innen nyskaping og næringsliv, 4,0 mill. til kompetanse, 3,7 mill. til kultur og 3,0 mill. til infrastruktur. Dessuten fordelte fylkesutvalget en del tilskudd.

Blant de største tilskuddene kan nevnes:

Brenna næringsområde (Bø/Sauherad)	2,5 mill.
FoU og innovasjon (VRI)	1,9 mill.
Foss og fjell 200 år	1,7 mill.
Kollektivterminal Notodden	1,3 mill.
Ungt Entreprenørskap	1,1 mill.
Byromsprosjekt Skien	1,0 mill.
Landsbyprosjekt Tuddal	1,0 mill.
CO ₂ -prosjekt HiT	1,0 mill.

Regionale planer for reiseliv og nyskaping

8. september gikk startskuddet på Hjalmar Johansen videregående skole for dialogprosessen som skulle føre fram til regional plan for nyskaping/næringsutvikling og regional plan for reiseliv. Gjennom høsten og vinteren 2010 bidro mange aktører i Telemark med mange gode innspill som ligger til grunn for utkastene som legges ut til høring tidlig i 2011.

Nyttige dialogmøter

Gjennom dialogmøter i Skien, Vrådal, Notodden, Bø og Langesund fant også de forskjellige aktørene "hverandre". Denne formen for arena er det store ønsket om å fortsette også etter at planprosessen er ferdig. Dette kom klart fram på avslutningskonferansen i Langesund, og Telemark Fylkeskommune ble oppfordret til å samle aktørene jevnlig for å diskutere utfordringer og muligheter.

Nyskaping og næringsliv

MÅL:

- Sikre at de nye oppgavene som blir overført til fylkeskommunen fra 1.1.2010 i forbindelse med forvaltningsreformen blir administrert på forsvarlig måte
- Forsterke samarbeidet med Norges Forskningsråd og SIVA for å styrke innovative miljøer i Telemark

Resultater på ulike områder

Det ble gjort et grundig forarbeid i forbindelse med de regionale planene for reiseliv og for nyskaping og næringsutvikling. Et høringsutkast vil bli klart i februar 2011.

Forskning og utvikling

Oslofjordfondet, som skal dele ut 32 mill. kroner årlig til forskningsprosjekter i Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark, ble opprettet. Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen er styreleder i fondet. Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI) har i Telemark høstet gode resultater. Første periode av programmet ble avsluttet i 2010. Fylkeskommunen har fått godkjent søknad om en ny periode for VRI (2011-2014). Alle kommunene er representert i VRI-partnerskapet, noe som gir en solid regional forankring. FoU og innovasjon har aldri tidligere hatt en tydeligere rolle i fylkeskommunens arbeid, både administrativt og politisk.

Analyse og utfordringer

Innen FoU og næringsutvikling vurderes måloppnåelse som god og til dels svært god. Måloppnåelsen i de nye forvaltningsoppgavene er varierende. Det er særlige utfordringer knyttet til oppgavene innen fisk og vilt, og det er nødvendig å finne ressursløsninger på dette så snart som mulig. Det er også viktig å få fram verdiskapings-potensialet i disse oppgavene og andre oppgaver knyttet til forvaltningsreformen, og vurdere muligheter og prioriteringer.

Bedriften Telespinn AS i Svartdal ble etablert i 2008, og er et resultat av et FoU-prosjekt i regi av VRI-programmet. Bedriften, som nå har fem ansatte, spinner garn fra mohairgeiter. Ved spinne-maskinen står kompetansemeidler Anne-Guri Kåsene fra Telemarksforskning. (foto: Telespinn AS)

Næringsutvikling

Eierskap i Innovasjon Norge vil gi fylkeskommunen større innflytelse i regional- og næringspolitikken. Partnerskapsavtalen med SIVA Innovasjon blir videreført til 2012, og en rekke bedrifter har nytte av disse virkemidlene. Fylkeskommunen innvilget 5 mill. kroner over to år til utvikling av felles næringspark for Bø og Sauherad, og vedtok å støtte distriktsbutikker gjennom tilskuddsmidler fra KRD. eSenteret i Bø bygger opp kompetanse på fagområdet elektronisk forretningsdrift, og Etablererkontoret i Telemark og lokale næringssselskap benytter seg av kompetansen. De ga også gratis veiledningstjeneste til 240 bedrifter.

Entreprenørskap

Fylkeskommunens bestilling om helhetlig profilering av de 5 etablererkontorene er gjennomført med felles logo og nettside. Fellesskapet blant etablererkontorene er godt, og de samarbeider godt med Ungt Entreprenørskap Telemark (UE). Fylkeskommunen samarbeider også godt med UE. Telemark var på topp i landet i antall ungdomsbedrifter i

videregående opplæring ut fra folketallet i 2010.

Reiseliv og profilering

Det er iverksatt en rekke prosjekter rettet mot reiselivet i Telemark, bl.a. "Vandrerregionen" og "Vidda Vinn", og turistinformasjonen er styrket gjennom Internett og sosiale media. Fylkeskommunen bidro til produksjonen av hele fire riksdekkende TV-programmer som blir sendt i 2011. Av disse er Melodi Grand Prix og Farmen de mest sette.

Annet

Utviklingsprosjektet "Vannbåren varme i alle offentlige bygg i Telemark" resulterte i at det ble installert og satt i drift biovarmeanlegg ved Søve, Lunde, Croftholmen og Kragerø videregående skoler. Fylkeskommunen delte ut 740.000 kroner til tiltak for rekruttering, likestilling og kompetanseheving i landbruket. Det ble delt ut 1,35 mill. kroner til tiltak i friluftsområder, i hovedsak til kystkommunene Porsgrunn, Bamble og Kragerø.

Kultur

Musiker og Beat for Beat-kjendis Frøydis Grorud fra Skien fikk Telemark fylkeskommunes kulturpris 2010. Det er bare fire kvinner som har fått denne prisen før, og årets prisvinner er med sine 36 år også blant de yngste prisvinnerne. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

MÅL:

Fylkeskommunen har som mål å legge til rette for, samordne og styrke kulturinstitusjonene slik at de kan fungere bedre som lokale og regionale formidlere.

Vi skal ivareta og utvikle det rike engasjementet både i det formelle og uformelle organisasjonslivet og hos enkeltpersoner.

Vi skal øke tilbudet av kunst og kulturopplevelser, særlig rettet mot barn og unge.

Det er viktig å bidra til å løfte opp, utvikle og realisere kulturelle fyrtårn med vekt på høy kvalitet og attraksjonskraft i form og innhold.

Resultater

Det ble fordelt 30 mill. kroner i spillemidler til idretts- og nærmiljøanlegg, etter 124 søknader i 2010. "Den kulturelle skolesekken" hadde i alt 1.928 forestillinger på 135 grunnskoler og 13 videregående skoler, med et samlet publikum på 93.500. Fylkeskommunen bidro med 7,9 mill. til stor utbygging ved Vest-Telemark museum. Norsk Industriarbeidermuseum åpnet nye lokaler og ny hovedutstilling 1. mai med et tilskudd fra fylkes-

kommunen på 2,5 mill. Telemark museum fikk nytt fellesmagasin med fylkeskommunalt tilskudd på 2 mill. Porsgrunn sjøfartsmuseum/Vitenlaben er under planlegging og fylkeskommunen bidrar med 7 mill. til byggekostnadene. Fylkeskommunen leder arbeidet for å få til et felles museums- og teaterbygg mm. i Cellulosen på Klosterøya. Telemarkskanalen ble etablert som en av Norges første regionalparker. Kartfestivalen i Sauherad og Marispelet ved Rjukanfossen kom inn på lista over faste årlige tilskudd, og får 140.000 kroner hver fra 2010. Dessuten bidro fylkeskommunen med 700.000 kroner til VM i Telemarkskjøring på Rjukan. Med støtte fra fylkeskommunen samarbeider Kragerø og Bamble om å utvikle gode kystkulturtiltak, og en sammenhengende kyststi fra Porsgrunn til Risør er under arbeid. Videre ble det gjort vedtak om en omorganisering av Telemarkkonserter AS fra 1.1. 2011.

Analyse og vurdering

Målene på området er oppnådd i tilfredstillende grad innenfor de administrative

og økonomiske rammene som er stilt til rådighet. Kulturinstitusjonene er styrket med både investeringstilskudd, utviklingsmidler og med fylkeskommunal rådgiving og deltakelse i ulike nettverk.

De økonomiske ringvirkningene av fylkeskommunens bidrag er omfattende.

Investeringer i museumsbygg, idrettsanlegg og kulturbygg skaper arbeidsplasser. Utvikling av festivaler og større årlige idretts- og kulturarrangementer gir inntekter til lag og organisasjoner, nye arbeidsplasser på hel- og deltid og økonomiske ringvirkninger for næringslivet. Samtidig øker attraktiviteten og tilbudet både for telemarkinger og tilreisende gjester og turister.

Omorganiseringen av Telemarkkonserter AS ventes å gi en årlig gevinst på 0,5 mill. kroner som vil komme musikklivet til gode.

Når så mye av rammebevilgningene er budet opp i årlige avtaleverk, følger fylkeskommunen opp pengestrømmene med tildelingsbrev, møtevirksomhet og nettverksmøter. Her blir det ført en løpende dialog med kommunene, institusjonene, de rundt 400 kunstnerne i fylket og de frivillige organisasjonene.

Utfordringer og framtidsutsikter

Fram til 2010 har ikke Telemark fylkeskommune valgt å gå aktivt inn med eierskap og investeringstilskudd til museums-, teater- og kulturbygg, noe som skjer i de fleste andre fylkeskommuner. Kan planene om teater og museum i Cellulosen på Klosterøya bli et vendepunkt?

Økonomifakta

Netto drift kulturområdet: 39,9 mill.

Derav:

- Faste overføringer til kulturinstitusjoner: 25,6 mill.
- Tilskudd frivillige fylkesdekkende organisasjoner 3,2 mill.
- Fri ramme (prosjekter, stipender, priser mm) 2,3 mill.
- Administrative kostnader 3,1 mill.

Kulturminnevern

MÅL:

Kulturminnevernet skal arbeide for at mangfoldet av kulturminner og kulturmiljø blir best mulig ivaretatt og nyttiggjort, og bidra til at Telemarks kulturarv blir forstått og brukt som premis og ressurs for framtidig bruk og utvikling av landskap, areal, bygninger og anlegg.

Til grunn for kulturminnevernets arbeid ligger dessuten målsettinger fra Stortingetsmelding 16 "Leve med kulturminne". Innen 2020 skal årlig tap av kulturminner ikke overstige 0,5 prosent og en skal ha oppnådd ordinært vedlikeholds nivå for freda bygg.

Resultater

Arbeidet med registreringer knyttet til Eidangerparsellen ble avsluttet og det ble gjort forundersøkelse av mulige alternativ for ny E18 gjennom Bamble. 176 freda bygninger ble besiktiget og dokumentert i forbindelse med "Fredningsgjennomgangen", som skal være ferdigstilt innen sommeren 2011.

Det ble inngått samarbeidsavtale med Riksantikvaren om arbeidet med å nominere Rjukan og Notodden til UNESCOs verdensarvliste, og en egen prosjektstilling knyttet til Team kulturminnevern ble opprettet fra 1. november.

Fylkeskommunen fordelte 2,7 mill. kroner fra Riksantikvaren til eiere av freda bygg og anlegg, og 20-25 istandsettingsprosjekter av slike hus og anlegg i

Arkeologene Stian Finmark og Anne Margrethe Scheffler i arbeid med registrering av kulturminner i planområdet for E18 gjennom Bamble. (Foto: Volker Demuth)

fylket er fulgt opp. I 2009 var tilskuddet 3,8 mill. mer på grunn av ekstra midler i forbindelse med finanskrisen. Prosjektet med å sikre helleristningsfeltene på Ås og Hoppestad i Gjerpen er foreløpig avsluttet, med oppfølging etter avtale med Riksantikvaren.

I tillegg til dette har teamet økt sin kompetanse i plan- og bygningsloven gjennom kursing, opplæring og saksbehandling. Det er også holdt foredrag, kurs og annet for flere historielag og foreninger.

Analyse og vurdering

Det er grunn til å si seg fornøyd med måloppnåelsen i 2010 ut fra de rammene vi har arbeidet ut fra, men rammene har samtidig vært en begrensende faktor. Noen av målene i måldokumentet har blitt prioritert ned etter en grundig faglig diskusjon. Dette har vært nødvendig for å nå hovedmålene.

Det har ikke vært mulig å arbeide med fredningsplanen fra 1995 grunnet andre prioriteringer. Vi har heller ikke prioritert å arrangere kurs for handverkere, men vi har arbeidet noe med å skilte og tilrettelegge kulturminner.

Det er ønskelig framover å prioritere og arbeide med kulturminner sett inn i utviklingspektivet.

Framtidsutsikter og utfordringer

Riksantikvaren har signalisert at vi vil få tilført nye oppgaver i løpet av 2011. Noen av disse oppgavene er av en slik art at det vil kunne spare tid og penger for private og offentlige utbyggere, forutsatt at vi har ressurser til å følge dem opp. På området nyere tid er det forslag om at vi vil få ansvar for fartøyvern og muligens også for kirker (fra før 1850). Innenfor arkeologiområdet er det mulig vi får dispensasjonsmyndighet fra kulturminneloven i mindre saker. Dersom vi blir pålagt disse oppgavene vil vi måtte enten øke ressursene eller prioritere annerledes.

Langt igjen til mål

For å nå målet om at årlig tap av kulturminner ikke skal overstige 0,5 prosent har vi langt igjen. Vi har pr i dag ingen kvalitetssikret samlet oversikt over kulturminner i fylket. Kvalitetssikringa av kulturminnedata er avgjørende for å nå et slikt mål. Pr i dag har vi kvalitetssikrede data for Skien kommune når det gjelder arkeologi, og for freda bygg i hele fylket. Vi må prioritere dette arbeidet høyere. Vi er også langt unna målet om at alle freda bygg og anlegg i fylket skal ha oppnådd ordinært vedlikeholds nivå innen 2020.

Internasjonalt samarbeid

Høytidelig åpning av Norway-Hubei Days på World Expo 2010 i Shanghai. Her er Hubeis viseguvernør Li, fiskeriminister Lisbeth Berg-Hansen og fylkesordfører Gunn Marit Helgesen klare til klippe snora. (Foto: Inger Hedvig Matveyev)

MÅL:

Fylkeskommunen skal ha et aktivt internasjonalt engasjement for å styrke Telemark som en attraktiv og konkurransedyktig region, og vi skal ha en tydelig og kommuniserbar strategi for dette arbeidet

Resultater

Gjennom deltaking i sekretariatet for Nordsjøkommisjonen og den nære tilknytningen til CPMR har vi fått tilgang til EU-dokumenter før vedtak, og kunne være med å påvirke innholdet. Telemark leder arbeidet med å lage en strategi for Nordsjøområdet, "North Sea Region 2020", og deltar tidlig i prosessen som framtidige prioriteringer og samarbeid i området.

Vi har sammen med våre "fjellkommuner" påvirket rammevilkåra for fjellområdene gjennom Fjellregionsamarbeidet og Euromontana.

Videre har vi deltatt på en rekke nasjonale og internasjonale arenaer, og hatt innlegg på 90 prosent av disse.

Vi har også deltatt i prosjekter knyttet til EØS-midlene i Romania (tradisjons-handverk) og Ungarn (rehabilitering av ungdomshus).

Det er gitt støtte til 8 kommuner og samarbeidspartnere til gjennomføring av forprosjekt for internasjonalisering, og 500.000 kroner til utvikling av internasjonale prosjekter/initiativer i fylket. Gjennom møter og informasjonsbulletiner har vi informert om mulighetene for europeisk samarbeid og rammene for dette. Utkast til ny Internasjonal strategi for Telemark fylkeskommune ble utar-

Kinesisk pris for Hubei-samarbeid

Samarbeidsavtalen mellom Hubei-provinsen og Telemark fikk i 2010 den kinesiske prisen for beste europeiske samarbeid mellom Kina og Europa. Det var en stolt fylkesordfører som mottok prisen på en stor tilstelning i Beijing i september. Telemark/Hubei-avtalen har gitt resultater innen næringsutvikling, utdanning og kultur. Bl.a. har en skoleklasse fra Croftholmen vært på besøk i Hubei for å lære om kinesisk kokkekunst. Bedriftsnettverket Green Business arbeider med flere større miljøprosjekter, bl.a. innen luftforurensning.

beidet i forståelse med interne og eksterne partnere. Vi har deltatt i en rekke Interreg-prosjekter for utvikling av Telemarkskanalen og kommunene rundt den: Waterways for Growth, Waterways Forward, Coast Alive, Clean North Sea Shipping, MARKIS og Trans in Form. Innen utdanning er det jobbet med å få til det treårige Interregprosjektet SMILE (Skandinaviske Metoder for Innovativ Læring), som dreier seg om å styrke realfagene. Her samarbeider Telemark med svenske og danske partnere. Den norske delen av prosjektet får et EU-tilskudd på 1,6 mill. kroner. Prosjektet starter i 2011.

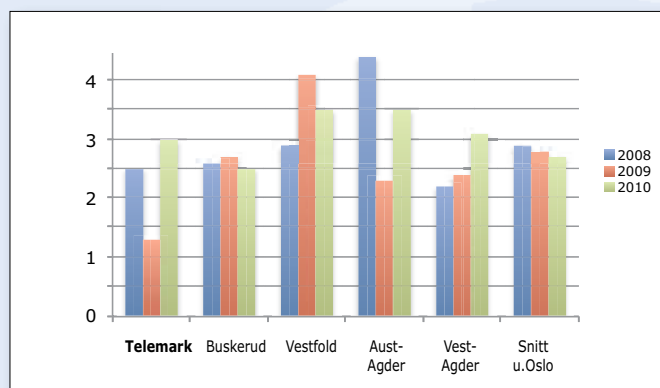
Vurderinger og framtidsutsikter

Lite midler og liten aktivitet for nye prosjekter på Interreg-programmene åpner for fokus på andre programområder, som EØS-midler og EUs utdanningsprogrammer. Telemark har hatt lav deltakelse i utdanningsprogrammene, og i 2011 vil det bli gjort en innsats for å øke denne deltagelsen. Men dersom Telemark skal delta i ytterligere EU-programmer krever dette at det er tilgjengelige midler som egenandel i prosjektene.

Vi har hatt god måloppnåelse på områdene arenaer, møteplasser og prosjekter.

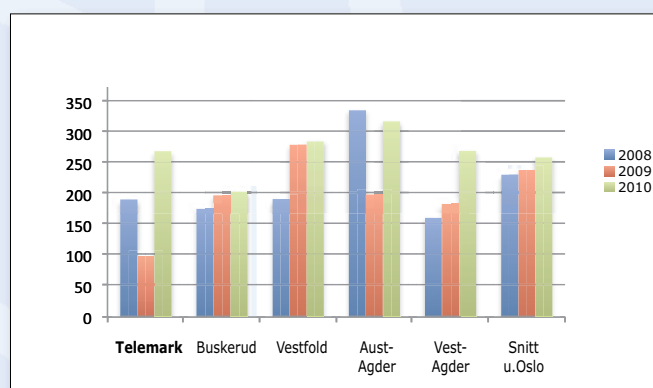
Statistikk – regional utvikling

Netto driftsutg. kultur i prosent av samlede driftsutgifter

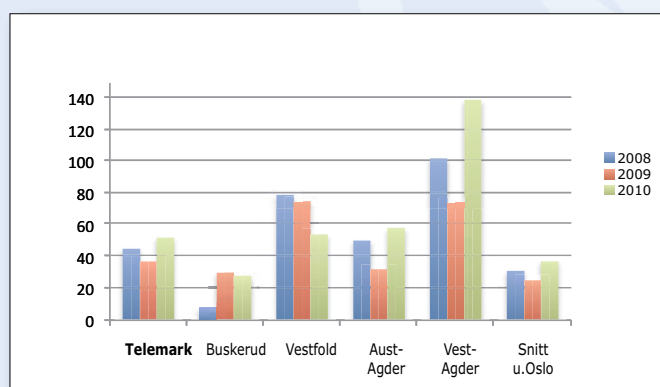
Tallene viser at Telemark i starten av perioden (2008) lå lavere enn landsgjennomsnittet og lavere enn nabofylkene unntatt Vest-Agder. I slutten av perioden (2010) lå vårt fylke høyere enn landsgjennomsnittet, men fortsatt lavere enn de fleste nabofylkene, unntatt Buskerud.

Netto driftsutgifter kultur pr. innbygger i kr.

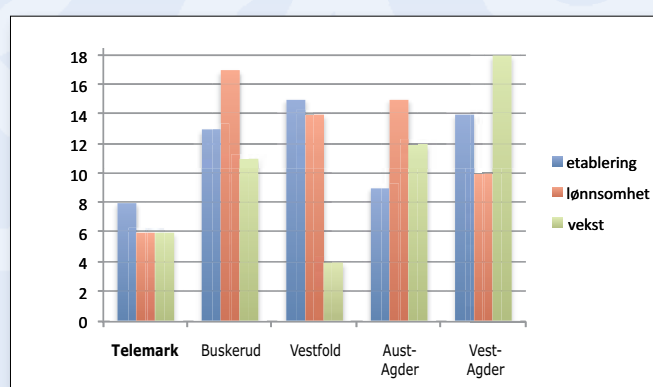
Tallene viser også her at Telemark tidlig i perioden lå under landsgjennomsnittet og de fleste nabofylkene. Ved slutten av perioden (2010) lå vårt fylke omtrent likt med landsgjennomsnittet og Vest-Agder, men lavere enn Vestfold og Aust-Agder, og høyere enn Buskerud.

Netto driftsutg. kulturminnevern pr. innbygger i kr.

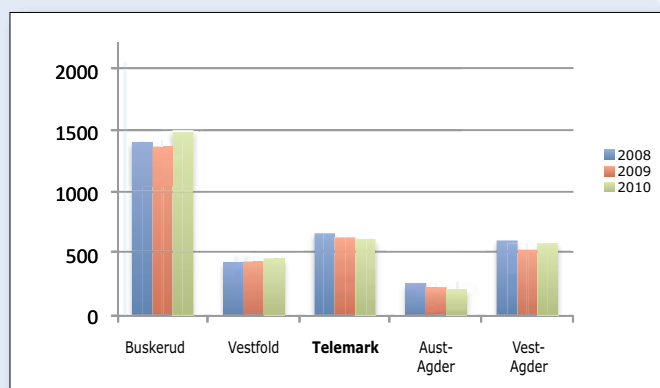
Telemark har i perioden brukt mer til kulturminnevern enn landsgjennomsnittet, og betydelig mer enn Buskerud. I 2010 brukte vårt fylke mindre enn både Vestfold, Aust-Agder og Vest-Agder. Vest-Agder skiller seg ut med svært høye tall i 2010.

Næringsutvikling i Telemark og nabofylker *

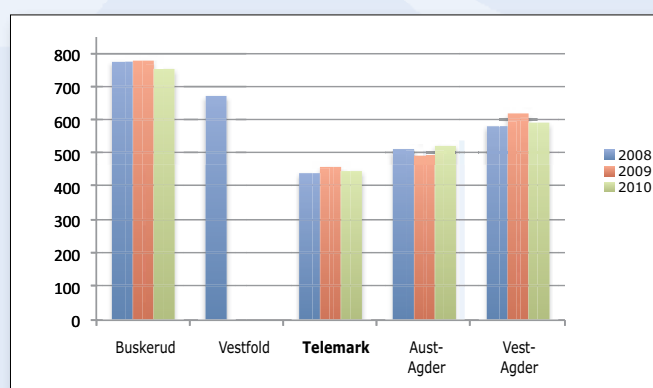
Søylene representerer de enkelte fylkenes rangering blant 19 fylker i perioden 2005-2009. Kort søyle = lav rangering. "Etablering" står for antall nyregistrerte foretak i prosent av eksisterende. "Lønnsomhet" står for andel foretak med positivt resultat før skatt. "Vekst" står for andel foretak med omsetningsvekst høyere enn prisstigningen.

Overnatting hoteller (tall i 1000)

Statistikken viser at Telemark og Aust-Agder har en nedgang i antall overnattinger i perioden. Buskerud og Vestfold har en økning, mens Vest-Agder har små endringer. For øvrig går det fram at Buskerud er det klart største fylket i regionen når det gjelder hotellovernattinger.

Overnatting campingplasser og hyttegrender (tall i 1000)

Tallene gjelder de to kategoriene samlet, og supplerer overnatningsstatistikken for hoteller. Både innen fylkene og innbyrdes mellom dem er det svært små endringer. For Vestfold finnes ikke registreringer for campingplasser og hyttegrender i 2009 og 2010 i statistikken.

*Denne statistikken er hentet fra Telemarkforsknings rapport "Næringsutvikling og attraktivitet i Telemark", utgitt desember 2010.

Areal og transport

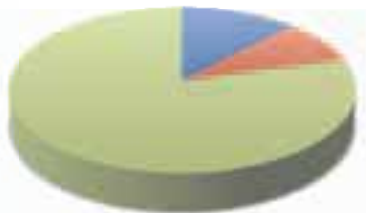

Åpning av Svineroivegen 5. november. Fylkesordfører Gunn Marit Helgesen klipper snora, mens vegsjef Cato Hustvedt (t.v.) og seksjonsleder Kjell Solheim hjelper til. Utbyggingen har kostet 52 mill. kroner, og av dette har fylkeskommunen investert 25 mill (foto: Telemarksavisa)

Dette var noen av hovedsakene på området areal og transport i 2010:

- Enighet i bystrategisamarbeidet om felles høringsutalelse til KVVU og igangsetting av mulighetsstudie
- Utarbeidet ny fylkesveiplan med prioritering av tiltak
- Utarbeidet ny kollektivplan med prioritering av tiltak
- Staten bidro til fortsatt drift av Bratsbergbanen fram til 2014
- Stor innsats mot sentrale myndigheter for bevilgninger til Eidangerparsellen, men ikke penger i statsbudsjettet for 2011

Netto driftsutgifter samferdsel i prosent av samlet netto drift

Netto driftsutgifter kollektivtransport	223,6 mill	15,5 %
Netto driftsutgifter fylkesveier	156,2 mill	10,8 %
Videregående opplæring og andre driftsutgifter		73,7 %
Samlede netto driftsutgifter:	1.441,7 mill.	100 %

- Ny 6-års kontrakt for busskjøring i Grenland og Kragerø
- Åpning av nye veiparseller ved Svineroi og Hjuksevelta
- Markant bedring av dekkejevnhet på fylkesveier ved årsslutt
- Fylkeskommunen overtok 785 km riksveier som ble omklassifisert til fylkesveier
- Areal og transport ble eget resultat-område i fylkeskommunen

Økonomi

Telemark fylkeskommune brukte 171 mill. kroner til drift og vedlikehold av fylkesveier, mens 136 mill. ble brukt til investeringer. Av dette gikk 20 mill. til trafiksikkerhetstiltak og 22 mill. til gang- og sykkeltiltak. Tallene for fylkesveier er ikke sammenlignbare med 2009, da fylkesveinettet er blitt vesentlig økt. Til drift og utvikling av kollektivtilbudet ble det i 2010 brukt 215 mill. kroner, mens tallet var 212 mill. året før.

Regional og kommunal veiledning

Fylkeskommunens mål knyttet til planlegging er:

- Å være en konstruktiv bidragsyter i eksterne planprosesser
- Å utvikle nye strategier og planer som oppfølging av regional planstrategi
- Å medvirke til gode kommunale planer gjennom planfaglig dialog, rettleiding og innspill

Resultater

Det ble arrangert fagsamlinger med vekt på å få til et godt samspill mellom den regionale planstrategien for Telemark og kommunale planstrategier.

Vi gjennomførte 11 møter i planforum med større plansaker fra kommunene og ga uttalelse til 196 kommunale planer etter plan- og bygningsloven.

Vi har deltatt i en rekke planprosesser knyttet opp mot stedsutviklingsprosjekter i kommunene, og i Grenlands

plan- og byggesaksforum.

Som vedtatt i regional planstrategi 2009 er det utarbeidet en fylkesveiplan og en kollektivplan. Oppstart av plan for havneutvikling i Grenland er utsatt.

Analyse og utfordringer

Vi har hatt en tett dialog med kommunene gjennom enkeltsaker og planforum. Gjennom fagsamlinger og analyseheftet har kommunene fått et godt grunnlag for å starte arbeidet med kommunale planstrategier. For å sikre større gjennomslag blir det viktig å sikre regionale interesser også gjennom bruk av innsigelsesinstituttet. I 2011 blir det et spesielt fokus på å følge opp kommunenes arbeid med planstrategier. Om mulig vil vi også i år søke støtte fra Miljøverndepartementet for å styrke veiledningsrollen vår.

Fylkesveier

MÅL:

Å legge til rette for en attraktiv og bærekraftig regional utvikling ved å sikre et trafiksikkert og funksjonelt fylkesveinett

Delmål:

- Prioritere drift og vedlikehold slik at veikapitalen ikke blir ytterligere forringet
- Prioritere investeringer for å ta igjen vedlikeholdsforfallet på veinettet, trafiksikkerhetstiltak og tiltak for å forbedre miljø- og trafikksituasjonen i Grenland
- Sikre Telemarks interesser i nasjonale samferdselsplaner

Resultater/vurdering

Drift og vedlikehold

Det ble i 2010 bevilget midler til å dekke ca. 70 prosent av behovet for drift og vedlikehold. For å nå målet om ikke å forringe veikapitalen ytterligere anslås et behov på 247 mill. kroner i året. Telemark har likevel hatt en markant bedring av dekkejevnheten i 2010 sammenlignet med nabofylkene. Det ble asfaltert 79 km fylkesvei og 5 km g/s-vei.

Investeringer

For investeringsmidlene er det godt samsvar mellom mål og retningen i prioriteringer og resultat, men rammene er for lave til å ta igjen forfallet i veikapitalen. I 2010 har en prioritert oppgradering framfor nyanlegg. Dette har en

Asfaltering på Rv 351 Kjolebrønd-Tangen. Det ble asfaltert 79 km fylkesveier og 5 km G/S-veier i 2010. (Foto: Statens vegvesen)

dobbel effekt ved at det samtidig reduserer behovet for framtidig vedlikehold.

Framtidsutsikter

Det er etablert gode rammer for et konstruktivt og inspirerende samarbeid med Statens vegvesen. Begge parter er opptatt av systematiske forbedringer og opplegg med et fornuftig kvalitetsnivå. Det er en utfordring å avklare forholdet mellom fag og politikk og sikre at relevante problemstillinger blir politisert.

Det har også vist seg at saksbehandlingstid og den politiske møteplanen er en utfordring for å få raske avklaringer når det bl.a. gjelder omdisponeringer.

Den valgte strategien i fylkesveiplanen 2011-19, som prioriterer strategisk viktige og viktige fylkesveier, er et godt fundament for utviklingen av fylkesveiene. Men konsekvensen av den valgte strategien er at de øvrige fylkesveiene etter hvert forfaller dramatisk. Det bør utarbeides en minimumsstandard for drift og vedlikehold på dette vegnettet.

785 km nye fylkesveier fra nyttår

Fra 1.1. 2010 overtok fylkeskommunen 785 km øvrige riksveger i forbindelse med forvaltningsreformen. Dette betyr at fylkesveilengden er økt til 1900 km, og at fylkeskommunen har blitt en betydelig større aktør på veisektoren.

I 2010 ble det laget en fylkesvegplan (2011-19). Prosessen hadde bred medvirkning fra kommuner og næringsliv for å sikre effektiv og målretta innsats på et område med stort udekket behov. Det er også laget en trafiksikkerhetsplan (2010-13) som blant annet skal

samordne og styrke aktiviteten til de ulike aktørene på området.

Rammeavtale med Vegvesenet

I april vedtok fylkestinget en rammeavtale med Statens vegvesen som tydeliggjør rollefordeling og ansvar for felles vegadministrasjon. Samtidig vedtok fylkestinget en leveranseavtale som skal sikre at prosjekter og tiltak som gjelder investeringer, drift og vedlikehold samt planlegging og forvaltning gjennomføres innenfor fastlagte rammer i forhold til kostnad, framdrift og kvalitet.

Økonomifakta

<i>Drift og vedl. hold</i>	156 mill.
- Flerårige dr.kontrakter:	99 mill.
- Asfalt/veidekke:	46 mill.
- Bruer:	9,5 mill.
- Annet:	1,5 mill.
<i>Investeringer</i>	138 mill.
- Oppgrad. av eksist. vei:	72 mill.
- Trafiksikkerhetstiltak:	20 mill.
- Gang- og sykkeltiltak:	22 mill.
- Annet:	24 mill.

Kollektivtransport

Ny kontraksperiode for kollektivtransport i Grenland startet 28. juni. Kontrakten innebærer at 60 prosent av bussene er nye og 95 prosent er universelt utformet. Busser som brukes til skyss av grunnskoleelever har setebelter og sitteplasser til alle. Krav om miljøklassifisering gir mindre CO2-utslipp. (Foto: Birgitte Hellstrøm)

MÅL:

- Å legge til rette for en attraktiv og bærekraftig regional utvikling ved å
 - øke antallet på kollektivreisende
 - utvikle et helhetlig kollektivtransportsystem

Resultater:

Antall bussreiser økte med 2 prosent, og en undersøkelse høsten 2010 viste økt kundetilfredshet. Det ble inngått ny 6-års kontrakt om kollektivtransport i Grenland og Kragerø. 60 prosent av materiellet er nye busser med redusert CO2-utslipp og setebelter i busser for grunnskoleelever. Det ble startet prøveprosjekter med fleksiruter i tre kommuner, med positive tilbakemeldinger fra brukerne. Det ble innført et nytt elektronisk billettsystem i Grenland, som er bedre for kundene og lettere å betjene for sjåførene. Ungdomskort ble utvidet til å gjelde noen ekspressbusser, og studenter over 30 år fikk studentrabatt. Driften på Bratsbergbanen ble sikret fra desember, da staten overtok driften for 4 år.

Vurdering

Det er brukt 217 mill. kroner til kollektivtransport i 2010, og i tillegg kommer

5,9 mill. fra statlige tilskuddsordninger. Kollektivplanen for Telemark har lagt grunnlaget for en mer systematisk utvikling av kollektivtransporten i fylket og for framtidige prioriteringer av ressursene. Det er forventninger om at økningen i passasjersjertallet fra i høst skal fortsette inn i 2011. Grunnen til trendsiftet kan bl.a. skyldes justeringer i rutemønsteret i den nye kontrakten for Grenland

Ny kollektivplan for Telemark

Fylkestinget vedtok i april en ny kollektivplan for Telemark.

De strategiske hovedgrepene er

- å prioritere områder med størst potensial for økt kollektivandel og miljøeffekt
- effektivisere tilbudet i distriktene gjennom større innslag av bestillingstransport
- ut over dette å prioritere strategiske ruter med betydning for regional utvikling (reiseliv, arbeidsplasser og service), og byer og tettsteder som gjennomfører en samordnet areal- og transportpolitikk.

og Kragerø, og innføring av bøter til kollektivselskapet ved vesentlige avvik.

Utfordringer og framtidsutsikter

Det er nødvendig å analysere reise-mønstret slik at tilbudet kan styres etter kundens behov. Her blir det nye elektroniske billettsystemet et viktig verktøy. Samtidig må vi analysere kostnader og årsaker til at vi har høyere utgifter enn fylker vi kan sammenligne oss med. Det pågår en rekke prosjekter rundt om i fylket for å legge til rette og stimulere til bruk av kollektivtrafikk, bl.a. sanntidsinformasjon, universell utforming og ny kollektivterminal på Notodden. Kostnadene til skoleskyss med drose har økt kraftig de siste årene, men flatet noe ut i 2010. Kostnadene ventes å øke igjen i 2011, og utviklingen følges nøye.

I 2011 starter en ny kontraksperiode for kollektivtransport utenfor Grenland og Kragerø. Erfaringer tilsier at kostnadene kan komme til å øke vesentlig for samme tjenesteproduksjon. Det kan bli krevende å oppfylle målet i kollektivplanen og opprettholde dagens kollektivtilbud i distriktene i perioden 2010-13.

Fylkeskommunen må videreutvikle sin kompetanse på området generelt, og sin bestillerrolle overfor VKT spesielt, slik at vi kan fremme gode søknader til statlige finansieringsordninger, og bidra med gode og kreative løsninger på et felt som er preget av store utfordringer.

Målet i kollektivplanen er å øke dagens kollektivandel av alle reiser med 30 prosent i Grenland innen 2013 og med 100 prosent innen 2020. Det skal skje gjennom å effektivisere dagens rutetilbud og prioritere metro-linjene. Videre skal framkommeligheten forbedres, og kollektivtilbudet skal bli mer attraktivt, bl.a. ved hjelp av sanntidsinformasjon, markedsføring og nye billettsystemer.

Et viktig tiltak er å samordne ulike transportmidler i knutepunkter med god korrespondanse, og det skal også etableres et felles takst- og billettsystem.

Bystrategi, jernbane, havn mm.

MÅL:

Å være pådriver og koordinator i utviklingen av et forpliktende areal og transportsamarbeid i Grenland, for å nå de nasjonale klimamålene og skape en attraktiv og konkurransedyktig byregion

Bystrategisamarbeidet består av Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan, Statens vegvesen, Jernbaneverket og fylkeskommunen. Fylkeskommunen leder den politiske styringsgruppa, den koordinerende administrative arbeidsgruppa, kollektivgruppa og sykkelgruppa. Dessuten har vi koordinert og laget felles saksframlegg i samarbeidssakene. En viktig milepæl ble nådd med felles politiske vedtak i alle kommunene og i fylkeskommunen om følgende:

- Felles høringsuttalelse til KVVU Grenland, der alle samarbeidspartnere har sluttet seg til målsettinger og anbefalte tiltak i fase 1
- Vedtak om å sette i gang mulighetsstudie for brukerfinansiering av fase 1

I tillegg er det vedtatt felles strategi for økt miljøvennlig persontransport og plan for hovedsykkelveinet i Grenland. Videre arbeides det med å beregne kostnader for ulike framkommelighetstiltak for kollektivtrafikk, basert på en utredning fra 2008. Gjennomføringen skal kobles til Bypakke Grenland, fase 1.

Kjemper fortsatt for Eidangerparsellen

Fylkeskommunen har som mål å bidra til utvikling av et framtidrettet jernbanelinnett som et reelt alternativ til privatbil og gods på vei, for overføring av transportarbeid fra vei til jernbane.

Fylkeskommunen har også i 2010 vært en pådriver for å sikre framdriften av de parsellene på Vestfoldbanen som er omtalt i NTP 2010-2019. Sentralt for Telemark er oppstart og bygging av dobbeltspor mellom Larvik og Porsgrunn, - Eidangerparsellen. Dessverre ble det ikke penger i statsbudsjettet for 2011 til dette prosjektet.

Planene for Bystrategi Grenland dreier seg bl.a. om bedre tilrettelegging for syklende og gående. Tone Skau Jonassen (t.v.), Porsgrunn, Birgitte Hellstrøm, fylkeskommunen, Olav Bakke Hansen, Skien, Hanne Birte Hulløen, Porsgrunn og samferdselsjef Bjørg Hilde Herfindal er klare til å trække i vei. (Foto: Telemarksavisa)

Vurdering/framtidsutsikter

I 2010 ble det fremmet søknad om en fireårig belønningsavtale med staten med en ramme på 272 mill. kroner. Vi fikk dessverre ikke fireårig avtale, men bare ettårig tildeling på 10 mill. Begrunnelsen var bl.a. at det ikke var tydelige mål og at det ikke var lagt tilstrekkelig vekt på restriktive tiltak mot bilbruk. Vi må fortsatt arbeide for å få en fireårig belønningsavtale. Mulighe-

tene blir bedre gjennom enighet om KVVU og Bypakke Grenland, som skal bringes videre til konkrete planer og resultater.

Digital infrastruktur

Breibandprosjektet Høycom er formelt avsluttet, og Telemark har nå en dekningsgrad på 99 prosent. I 2010 har en fått bygd ut mobildekningen i Midt- og Vest-Telemark, med fokus på steder med bosetting.

Midlene fra sentrale myndigheter er brukt i samarbeid med kommunene. Det er nødvendig å arbeide videre med kartlegging av den digitale strukturen, og sørge for finansiering i områder som ikke har dekning eller tilstrekkelig kapasitet.

Regional havn

I følge regional planstrategi for Telemark 2010-2012 skal det utarbeides en regional plan for havn i Grenland i perioden. Havnevesenet har igangsatt en utredning knyttet til potensielle brukere. Hovedutvalget for infrastruktur har derfor besluttet å utsette oppstart av planarbeidet.

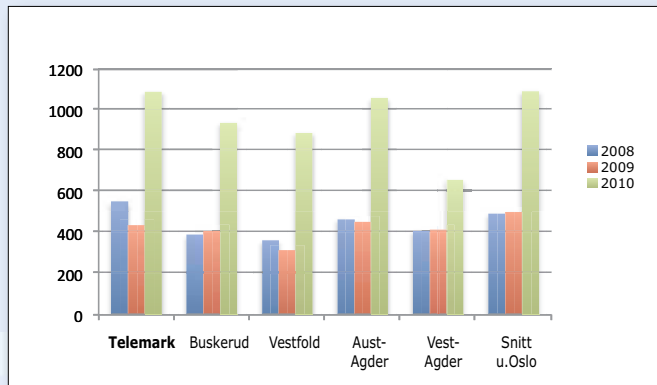
Fylkeskommunen får støtte i kampen for Eidangerparsellen av fylkeskommunene fra Vestfold til Rogaland, og påvirkningsarbeidet må fortsette med særlig trykk våren 2011 med tanke på finansiering i statsbudsjettet for 2012.

Nytt håp for Bratsbergbanen

Samferdselsdepartementet har etter press overtatt Bratsbergbanen og sikret videre drift i fire nye år. Forhandlingene om drift etter 2014 avhenger av en økning i passasjertallet opp mot 100.000, og ulike tiltak blir satt i verk for å nå dette målet.

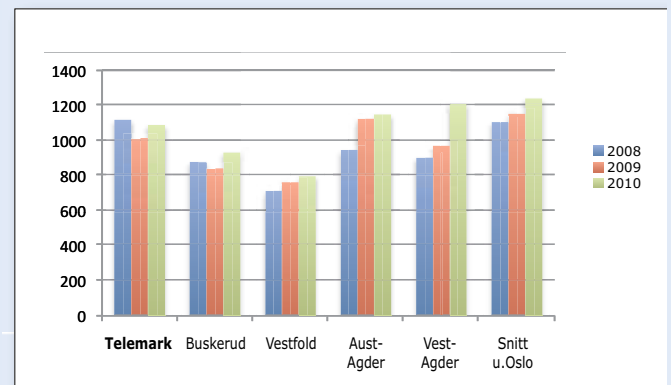
Statistikk – areal og transport

Netto driftsutgifter fylkesveier i kr. pr. innbygger

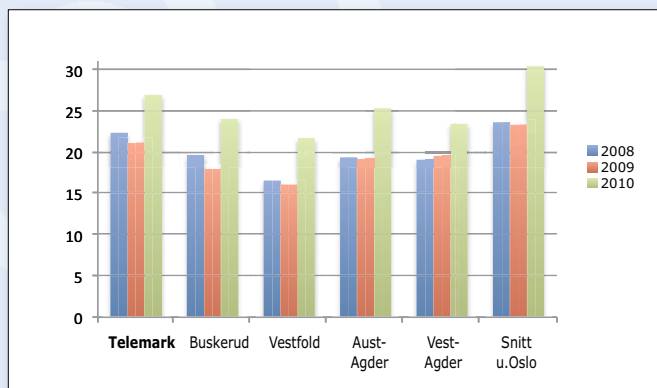
Tallene viser at Telemark i hele perioden lå lavere enn landsgjennomsnittet, men høyere enn alle nabofylkene. Grunnen til den store veksten for alle i 2010 var at fylkesveinettet ble betydelig utvidet i forbindelse med forvaltningsformen 1.1. 2010.

Netto driftsutgifter bilruter i kr. pr. innbygger

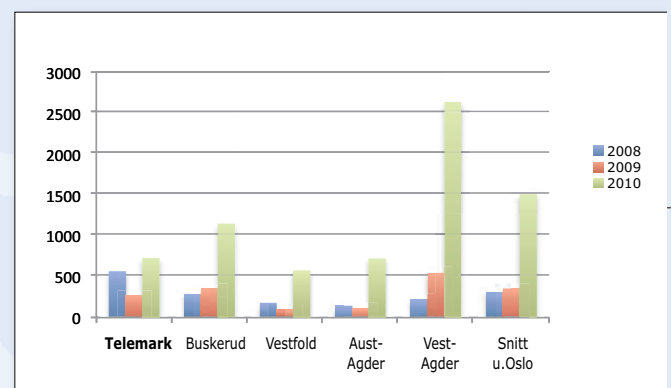
Tallene viser at Telemark lå likt med landsgjennomsnittet og høyere enn alle nabofylkene i første del av perioden (2008). I slutten av perioden (2010) lå vårt fylke lavere enn både landsgjennomsnittet, Vest-Agder og Aust-Agder, men høyere enn Vestfold og Buskerud.

Netto driftsutg. samferdsel av samlede driftsutg. i prosent

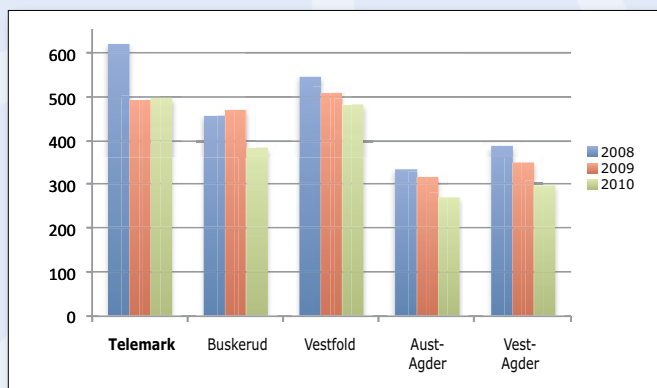
Netto driftsutgifter samferdsel står for summen av fylkesveier og kollektivtransport. Tallene viser at Telemark i hele perioden lå høyere enn nabofylkene, men lavere enn landsgjennomsnittet.

Brutto investeringer i fylkesveier i kr. pr. innbygger

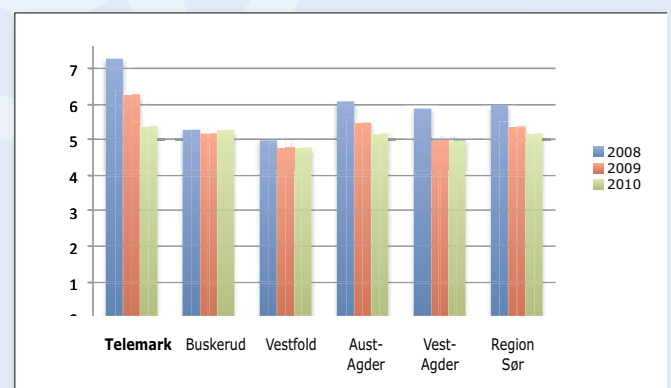
Tallene viser at Telemark i starten av perioden lå høyere enn både landsgjennomsnittet og nabofylkene. I den siste del av perioden (2010) lå vårt fylke derimot langt under både landsgjennomsnittet, Vest-Agder og Buskerud, men omtrent på nivå med Vestfold og Aust-Agder. Vest-Agder har en kraftig økning i investeringen i 2010.

Trafikkulykker – skadde og drepte

Antall skadde viser en nedadgående tendens i alle fylkene, mens antall drepte varierer sterkt fra år til år. Vest-Agder hadde størst prosentvis reduksjon i drepte og skadde i perioden (23%), med Telemark på andre plass (20%).

Ujevnhet på fylkesveier

Statistikken viser at Telemark hadde en vesentlig reduksjon i ujevnhet* på fylkesveiene fra 2008 til 2010, og nærmer seg nabofylkene. Lavere tall = jevnere vei. * IRI= International Roughness Index

Organisasjon og folkehelse

Noen viktige hendelser i organisasjonen i 2010:

- Innført balansert målstyring (BMS) for samferdsel/infrastruktur
- I gang med å etablere gode arenaer for dialog og samhandling med våre partnere innen regional utvikling
- Startet prosess med partnere for helhetlig plan for bruk av regionale utviklingsmidler
- Lykkes i å gjennomføre eksamen i vgs. til tross for streik
- Vedtatt ny kommunikasjonsstrategi med handlingsplan på 4 hovedområder
- Telemarks modell for helsefremmende skoler er anbefalt av Helsedirektoratet, og har fått god respons fra fylker over hele landet
- Gjennomført pilotprosjekt på helsefremmende arbeidsplasser i samarbeid med NAV

Det sentrale lønnsoppgjøret i 2010 endte i streik, og de fleste av Fagforbundets medlemmer ble tatt ut i løpet av de to ukene streiken varte. Rut Hauknes (t.v.) og Wenche Risdalen peker på at likelønn er en viktig del av streikegrunnet. (Foto: Jorunn Tisjø)

Lønnsoppgjøret 2010

Sentralt lønnsoppgjør for 2010 endte i streik, den største streiken i Norge på 30 år. Telemark fylkeskommune ble berørt ved at Fagforbundet etter hvert tok ut de fleste av sine medlemmer i streik. Streiken ble avsluttet ved at riksmeglingsmannen fikk partene til forhandlingsbordet etter nærmere 14 dager. For fylkeskommunen skapte streiken utfordringer med hensyn til avvikling av eksamen i den videregående skole. Skolene klarte å gjennomføre de eksamener som var planlagt. Ut over dette ble streiken gjennomført med god kontakt mellom partene og gjensidig respekt for at streik er et lovlig virkemiddel ved sentrale lønnsoppgjør. På grunn av streiken ble de lokale lønnsforhandlingene gjennomført i november og avsluttet med enighet med alle parter.

IT - driftsorganisasjon

Etter at standardiseringsprosjektet for IT-drift på skolene ble avsluttet i løpet av 2010, ble det gjennomført en vurdering av organisering av team IT. Gjennomgangen førte til at teamet ble noe reorganisert for bedre å sikre at brukerne får tilstrekkelig hjelp. Endringen trådte i kraft fra 1.1. 2011.

Bedriftshelsetjeneste

Telemark fylkeskommune gjennomførte i 2010 en anbudskonkurranse om leveranse av bedriftshelsetjenester. Utlysningen skjedde gjennom BTV innkjøp og 3 tilbydere deltok i konkurransen. Etter forhandling med tilbyderne ble Bedriftshelsetjenesten ved sykehuset Telemark valgt som bedriftshelsetjeneste for nye 2 år med mulighet for forlengelse i inntil 2 år før ny konkurranse må utlyses igjen.

Etikk, likestilling og mangfold

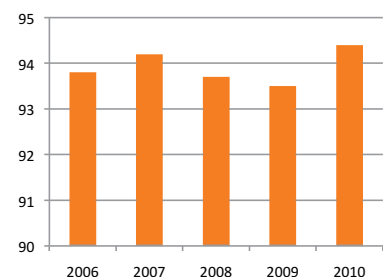
Telemark fylkesting vedtok i desember 2010 "Retningslinjer for mangfold" i Telemark fylkeskommune. Retningslinjene slår fast at alle ansatte skal arbeide for flerkultur og dialog, og at diskriminering ikke skal forekomme. Fylkeskommunen har forpliktet seg til å arbeide for mangfold og likestilling ved å undertegne Det europeiske charter for likestilling mellom menn og kvinner i lokalsamfunnet. I 2010 var det 33 prosent kvinner i rådmannens ledergruppe og virksomhetsledere, mens for øvrige ledere var kvinneandelen 40 prosent. Fokus på likelønn mellom kvinner og menn i tilsvarende stillinger er opprett-

holt, og lønnsforskjellen både for rådgivere, pedagogisk personale og tannleger gikk ned fra 2009 til 2010.

Fylkeskommunen har utarbeidet og vedtatt en lederplakat. Lederplakaten viser hvilke forventninger Telemark fylkeskommune har til sine ledere. Plakaten bygger på de vedtatte verdiene i fylkeskommunens verdidokument "Visjoner og verdier". Fylkeskommunen har også "Rutiner for varsling av kritikkverdige forhold". Disse og de øvrige omtalte retningslinjene er publisert på fylkeskommunens intranettsider, "Slusa".

På jobb 2006-2010

Prosentvis framfåte på jobb.

Organisasjon

En ny kommunikasjonsstrategi for fylkeskommunen legger vekt på påvirkning, særlig mot nasjonale myndigheter. I 2010 har Eidangerparsellen vært fyrtårnsprosjekt. (Faksimile, Vården 6.10.)

MÅL:

Å videreutvikle verktøy, metoder og prosesser som sikrer høy kvalitet i planlegging og styring av all virksomhet

I dette ligger:

- Ha fokus på videreutvikling av kvaliteten i saksgrunnlag og mer effektiv gjennomføring av vedtak
- Få på plass samordnede strategier og handlingsplaner for en offensiv tilnærming til de nye oppgaveområdene
- Sikre kompetanse innenfor administrasjon, forvaltning og ledelse av nye/utvidede ansvarsområder som følge av forvaltningsreformen, innenfor eksisterende budsjettammer
- Sikre stabil drift knyttet til den digitale satsingen innenfor videregående opplæring
- Arbeide for å gjennomføre en god likelønnspolitikk for fylkeskommunen
- Arbeide for å oppfylle målene i eKommune 2012

Disse utviklingsmålene ligger fast for perioden 2010-2013, selv om gjennomføringen av forvaltningsreformen naturlig nok har hatt høyest prioritet i 2010.

Resultater

Det ble innført balansert målstyring (BMS) for samferdsel/infrastruktur.

Vi har satt i verk tiltak knyttet til risiko- og sårbarhetsprosjektet, bl.a. gjennomgått organisering av innkjøp og innført eHan-

del. Gode arenaer for dialog og samhandling med våre partnere innen regional utvikling er i ferd med å etableres, og implementeres administrativt i 2011.

Vi har startet en prosess med partnere for helhetlig plan for bruk av regionale utviklingsmidler.

Vi har videreutviklet egen kompetanse og rekruttert til stillinger innen de nye fagområdene. Prosjektet eKommune 2012 er fulgt opp, handlingsplan er utarbeidet og mål og tiltak innarbeidet i styringsdokumenter.

Det er gjennomført ulike tiltak for å sikre stabil IT-drift, bl.a. en forbedret driftsstabilitet på infrastruktur og strengere viruskontroll og brannmurteknologi.

Vurdering og framtidssutsikter

De fleste av målene er langsiktige og tidsavgrensede, men administrasjonen har allerede satt i gang en rekke aktiviteter og laget produkter som bidrar til en høy grad av måloppnåelse. I 2011 vil flere av aktivitetene og produktene bidra til at vi kommer enda nærmere full måloppnåelse.

Det er ikke store behov for endringer i mål, men strategisk planlegging og fortsatt fleksibilitet er viktig framover i langtidssperioden, særlig gitt de økonomiske rammebetingelsene.

Kommunikasjon

En ny kommunikasjonsstrategi for fylkeskommunen er godkjent av fylkesrådmannens lederteam. Strategien har en handlingsplan med fire satsingsområder:

- Påvirkningsstrategier, særlig rettet mot nasjonale myndigheter. Et eksempel er Eidangerparsellen som fyrtårnsprosjekt
- Styrke relasjonen til kommunene
- Bedriftskultur - ansatte som stolte og positive ambassadører
- Mediestrategi, herunder strategi for bruk av internett og sosiale medier.

Telemarksbarometeret

Satsingen på å etablere "Telemarks-

barometeret" fortsatte i 2010. Den nye nettløsningen for statistikk og samfunnsinformasjon skal bruke ny teknologi til import og presentasjon av data. "Telemarksbarometeret" vil bli klart for lansering i 2011.

Ny hjemmeside

Arbeidet med ny hjemmeside for Telemark fylkeskommune startet i 2010. Ved å samarbeide med andre fylkeskommuner om åpen programvare, vil vi både spare kostnader, dra nytte av hverandres ideer og erfaringer, samt sikre en fleksibel løsning. Ambisjonen er lansering i 2011.

Folkehelse

MÅL:

- Folkehelsepartnerskapet på regionalt nivå blir reorganisert
- Alle kommunene i Telemark er i løpet av 2010 med i partnerskapet for folkehelse
- Partnerskapene er et strategisk grep for ledelsen i de ulike organisasjonene for en helhetlig samfunnsutvikling

Resultater

12 kommuner hadde partnerskapsavtale med Telemark fylkeskommune ved slutten av året. Reorganisering av partnerskapet fortsetter, med undertegning av avtale i mars 2011. Vi har bidratt til kompetanseoppbygging for ansatte i kommunene innen plan/helse/folkehelse, og vi samhandler med tannhelse-tjenesten og andre relevante områder. "Aktiv senior" har vært et eget satsingsområde med en rekke aktiviteter (se rammeartikkel), og det ble satset på oppbygging av frisklivstilbud i Skien, Vinje og Porsgrunn.

Helsefremmende skoler er et langsiktig satsingsområde og har hatt fullt trykk også i 2010. Telemarksmodellen for helsefremmende skoler er anbefalt av Helse- og sosialdepartementet og har fått god respons fra fylker over hele landet.

Det er gjennomført pilotprosjekt på helsefremmende arbeidsplasser i samarbeid med NAV, og årets folkehelsepris hadde fokus på arbeidsplasser, arbeids-

Odd Grenland-proff Frode Johnsen deler ut vannflasker til elever ved Hjalmar Johansen videregående. Fornøyd mottaker på bildet er Jean Cyusa. I bakgrunnen avdelingsleder Morten Larsen og Jorunn Borge Westhrin, Folkehelseprogrammet. (Foto: Jan Fredrik Vinje)

miljø og ledelse.

Det ble også foretatt en brukerundersøkelse om kommunikasjon og kunnskapsspredning, og vi ser fram til ny web-løsning i 2011.

Bruker- og samfunnseffekter

Vi har bidratt til kompetanseheving for kommunene om folkehelse i planer, og økt aktivitet i kommunene innenfor folkehelseområdet på grunn av tildelte tilskudd. Videre har vi stimulert til akti-

vitert og bedre livskvalitet for brukere av sykehjem, eldrecentra mm.

Fokus på sunt kosthold, fysisk aktivitet og gode læringsmiljø for barn og ungdom i skolen er opprettholdt.

Aktiviteten innen folkehelse utløser samfunnsmessig merverdi i frivillig sektor.

Måloppnåelse og utfordringer

Området har nådd alle sine mål, med unntak av de forsinkelsene som er i partnerskapsprosessene. Utfordringen er at aktivitetsnivået er for høyt i forhold til ressursene. Det har over flere år fra nasjonalt nivå vært stadig økt oppmerksomhet og satsing på området, men det er en stor utfordring lokalt. Aktivitetsnivået vil bli tilpasset tilgjengelige ressurser.

Aktiv senior i Telemark

"Aktiv senior" er et prosjekt som startet i 2009 med fysisk aktivitet som tema. I 2010 ble prosjektet utvidet med bl.a. kultur, bolig, ulykker og kartlegging.

Dette er målene:

- Flest mulig eldre i fysisk aktivitet 30 min daglig
- Alle eldre skal delta i sosial og kulturell aktivitet
- Alle eldre skal ha tilrettelagt bolig for et selvstendig liv
- Forebygging av eldreulykker
- Flere eldre kan være en ressurs for andre.

Det har vært en egen prosjektleder,

som bl.a. har hatt et nært samarbeid med Røde Kors.

Noen aktiviteter og tilbud

- 10. mai-arrangement i Brekkeparken med 130 deltakere. Fortsetter som fylkesdekkende arrangement i 2011
- Kartlegging av utearealer ved sykehjem
- Konferanser om "Sykehjem, aktiv omsorg, aktivt liv"
- Info-hefte om aktiv omsorg i sykehjem
- Kartlegging av lavterskeltilbud
- Instruktørkurs i sittedans
- Deltagelse i EU-prosjekt om eldre

Økonomifakta

Netto driftsramme 2010: 4,7 mill. (inkl. 1,0 mill. fra Helse- og sosialdepartementet)

Derav:

- Bidrag til frivillige org. 2,0 mill.
- Bidrag til kommuner med partnerskapsavtale 1,0 mill.
- 2,6 faste stillinger 1,2 mill.
- Prosjekt Aktiv senior 0,2 mill.

Klima, miljø og bioenergi

Croftolmen, Lunde, Søve og Kragerø videregående skoler tok høsten 2010 i bruk nye varmeanlegg basert på bioenergi, dvs. flis eller pellets. Her viser rektor Reidun Brokke og Thorleif Vikre, leder i fylkeskommunens næringsutvalg, noe av anlegget på Croftolmen. (foto: Jan Fredrik Vinje)

Miljøsertifisering/miljøfyrtårn

Administrasjonsutvalget vedtok i 2010 at Telemark fylkeskommune skal ha som mål at hele virksomheten skal være miljøsertifisert som miljøfyrtårn innen sommeren 2012. Arbeidet er påbegynt med egen prosjektleder, og sertifisering vil bli søkt for administrasjonen, Hjalmar Johansen vgs, Lunde vgs og TFK Eiendom FKF i løpet av 2011. Det er satt i gang kildesortering av søppel, der målet er 75 prosent, og papirbruken skal reduseres. I 2010 produserte hver ansatt på Fylkeshuset 75 kg trykt papir, eller nær 15.000 ark. Nå kartlegges data på ulike miljøområder, og det skal lages en miljøhandlingsplan og en energistrategi for sertifiseringsperioden, som er 2011-2013. I denne perioden kreves det forbedringer i miljøresultatene for å beholde sertifiseringen. Det er gjennomført intern kompetanseheving av ansatte slik at vi skal være i stand til å implementere dette videre etter hvert som de øvrige virksomheter blir med.

Grønn varme

Elektrisitet dominerer bruken av energi til oppvarming i offentlige bygg og næringsbygg i Telemark, men i tillegg brukes det en del olje og gass. Fordi det er ønske om å redusere bruken av disse energikildene

har Telemark fylkeskommune, Fylkesmannen og Innovasjon Norge satt i gang det to-årige prosjektet "Grøn varme". Hovedmålet i prosjektet er riktig bruk av energi ved at flere offentlige bygg blir varmet opp med trebasert bioenergi. Dermed reduserer man klimautslipp, samtidig som verdifull el-kraft frigjøres til andre formål. Målene for prosjektperioden er:

- *Minst 15 offentlige bygg med planlagte eller realiserte bioenergianlegg*

4 videregående skoler med biovarme

Høsten 2010 tok Lunde, Søve, Kragerø og Croftolmen videregående skole i bruk nye varmeanlegg basert på bioenergi. Prosjektet er gjennomført av TFK Eiendom. Anleggene erstattet gamle varmeanlegg med hovedsaklig elektrisitet som energikilde. Dette er noen av resultatene av fylkeskommunens langsiktige arbeid for å gjøre det offentlige Telemark mer miljøvennlig. Allerede i 2006 vedtok fylkestinget en visjon om at "Telemark skal være et foregangsfylke når det gjelder å utnytte bioenergi til oppvarming, kraftproduksjon og drivstoff". Senere ble det bevilget

- *Opplegg for vannbåren varme i alle nye offentlige bygg*
- *10 prosent økning i bruk og produksjon av trebasert bioenergi i Telemark ved fullført prosjekt.*

Ved utgangen av året tyder utviklingen så langt på at målene skal kunne nås.

Grønn paraplyorganisasjon

Bedrifter innen miljø- og energiteknologi dannet i 2010 paraplyorganisasjonen Green Business Norway (GBN). Hovedkontoret ligger på Klosterøya i Skien, og organisasjonen har 45 medlemsbedrifter og i underkant av 5.000 ansatte. Fylkeskommunen bevilget 750.000 kroner til å videreutvikle denne sektoren i Telemark. GBN samarbeider med fylkeskommunen om internasjonalisering, og har gjennomført et hovedprosjekt med fokus på markedsmuligheter i Kina, Polen og USA.

"Green shipping"

Telemark fylkeskommune gikk i 2010 inn i et samarbeidsprosjekt med danske, svenske og norske partnere for å legge til rette for ny vekst innen miljøvennlig skipsfart. Det dreier seg bl.a. om å utvikle maritim miljøteknologi. Prosjektet har fått navnet "MARKIS", pågår i perioden 2010-2013 og har fått 11 mill. kroner i EU-midler gjennom Kattegat/Skagerak-samarbeidet. Norsk prosjektleder er Høgskolen i Vestfold.

5 mill. kroner til et fond for bioenergi og enøk-tiltak.

Erstatter elektrisitet

De fire skolene som varmes opp med bioenergi (treflis eller pellets), har til sammen hatt et årlig el-forbruk på 2,7 GWh. Med stigende el-priser vil anleggene få økende lønnsomhet, samtidig som de har en positiv miljøeffekt. Før disse siste fire skolene fikk sine biovarmeanlegg har både Bø, Porsgrunn, Notodden og Hjalmar Johansen videregående brukt fjernvarme fra ulike eksterne kilder.

Økonomi

Telemark fylkeskommune hadde i 2010 et netto driftsresultat på 135,8 mill kr (6,7 prosent av driftsinntektene) mot 72,9 mill kr i 2009. Mindreforbruket er på 78,9 mill kr. Resultatet er hele 75 prosentpoeng sterkere enn i 2009. Dette skyldes i all hovedsak merinntekt på skatt, momskompensasjon, lavere finanskostnader samt positivt avvik pensjon. Investeringsregnskapet er i balanse (nullresultat).

	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Reg. budsjett	Budsjettavvik
Skatt på inntekt og formue	663 869 631	716 877 994	687 503 000	-29 374 994
Rammetilskudd	669 714 259	896 585 000	905 103 000	8 518 000
Andre driftsinntekter	439 942 003	425 377 279	302 712 200	-122 665 079
Sum driftsinntekter	1 773 525 893	2 038 840 273	1 895 318 200	-143 522 073
Lønnsutgifter inkl sosiale utgifter	806 079 906	832 024 262	827 978 800	-4 045 462
Avskrivninger	77 736 755	85 591 660	85 591 700	40
Andre driftsutgifter	818 373 419	985 784 995	921 183 800	-64 601 195
Sum driftsutgifter	1 702 190 080	1 903 400 917	1 834 754 300	-68 646 617
Brutto driftsresultat	71 335 813	135 439 356	60 563 900	-74 875 456
Sum finansinntekter	8 885 018	9 842 985	7 500 000	-2 342 986
Sum finansutgifter	85 035 832	95 115 876	102 751 000	7 635 124
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-76 150 814	-85 272 891	-95 251 000	-9 978 109
Motpost avskrivninger	77 736 755	85 591 660	85 591 700	40
Netto driftsresultat	72 921 754	135 758 125	50 904 600	-84 853 525
Sum bruk av avsetninger	30 043 631	93 095 885	69 008 700	-24 087 185
Sum avsetninger	58 105 475	143 961 821	119 913 300	-30 048 521
Netto interne avsetninger	28 061 844	56 865 936	50 904 600	-5 961 336
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	44 859 910	78 892 189	0	-78 892 189

Det ble brukt 1 903 mill kr på drift og investert for 205 mill kr. Sammenlignet med 2009 er dette en økning i driftsregnskapet med 201 mill kr og en økning i investeringer med 69 mill kr.

Driftsregnskapet

Utvikling gjennom året

Driftsbudsjettet ble økt med 14,2 mill kr ved rapportering pr 30.04.10, finansiert ved bruk av disposisjonsfond med inntil kr 7,6 mill kr og resterende ved redusert overføring til drift og dertil økende låneopptak. I 2. tertialrapport ble budsjettet økt med 4 mill kr fra disposisjonsfond til dekning av merkostnader knyttet til lønnsoppjøret 2010.

Driftsresultat

Det viktigste målet for balanse i fylkeskommunens økonomi, netto driftsresultat, viser hva som er disponibelt når driftsutgifter og netto finansresultat (finansutgif-

ter minus inntekter) trekkes fra driftsinntektene. Et netto driftsresultat på 3 prosent av driftsinntektene blir brukt som mål på en kommuneøkonomi i finansiell balanse. Telemark fylkeskommune har som målsetting å budsjettere med minimum 1 prosent, men som langsiktig målsetting å ligge på 3 prosent.

Telemark fylkeskommune har i 2010 et netto driftsresultat på 135,8 mill kr, som er 6,7 prosent av driftsinntektene. Dette er en forbedring fra 2009, da netto driftsresultat var på 4,1 prosent, og skyldes overføring fra drift til investering knyttet til økt rammeoverføring til fylkesveger (68 mill kr). Snittet for fylkeskommunene var på 8,7 prosent. Justert for dette ville netto driftsresultat vært på 68 mill kr, tilsvarende 3,3 prosentpoeng. Dette hadde altså vært tilfelle dersom overføringen fra drift til investering hadde fremstått som en vanlig driftsutgift og ikke som en intern finansieringstransaksjon.

Etter vedtatte og pliktige avsetninger får fylkeskommunen et positivt regnskapsresultat på 78,9 mill kr. Dette skyldes i all hovedsak finansieringssiden med blant annet netto merinntekt på skatt 20 mill kr, netto renter 7,6 mill kr, merinntekt momskompensasjon drift/investering 16,6 mill. kr og samlet positivt avvik pensjon på 26 mill kr. Innsparingen på hovedområde 9 ligger totalt på 39,6 mill. kr. Resten av mindreforbruket skriver seg fra mindreforbruk på driftsområdene med til sammen netto 39,3 mill kr. Resultatvurdering på de ulike ansvarsområdene vil bli lagt inn i sak om årsregnskap, ihht reglement for resultatvurdering som Fylkestinget vedtok i 2008.

Netto avsetninger er i 2010 på 56,9 mill kr, mens det i 2009 var 28 mill kr.

Tabellen under viser årets avsetninger:

**REGNSKAPSRESULTAT OG
AVSETNINGER (1 000 kr)**
Netto driftsresultat 2010
Avsetninger:

Egenfinansiering av investeringer

**Regnskap
2010**
-135 758
Merknader

I 2010 er finansieringen fra drift til investering omfattende, og det er i hovedsak veiene som har fått denne overføringen. Inkludert i beløpet er investeringsmoms på 6,5 mill. kr som er påløpt i drifta. Totalt er finansieringen fra drifta ca 1,8 mill. kr lavere enn budsjettert ut i fra investeringsbehov.

Disposisjonsfond

49 860

Ca 44.9 mill. kr er avsatt overskudd fra 2009 vedtatt av fylkestinget.

Bundne fond

32 370

I hovedsak tilskudd til prosjekter som ikke er fullført i 2010.

Bruk av tidligere avsetninger:

Mindreforbruk 2010

-44 860

Mindreforbruket fra 2010 ble tatt inn og avsatt til disp.fond.

Bruk av disposisjonsfond

-26 356

Fordelingene på hovedområder gjør seg gjeldende slik, område 1 – 7,2 mill, område 2 – 2,9 mill, område 3 – 0, område 4 – 4,7 mill og område 9 – 11,7 mill. Det meste er brukt etter vedtak i politiske organ og som mindreforbruk for virksomheter fra tidligere år.

Bruk av bundne fond

-21 880

Bruk av tidl. avsatt statstilskudd til prosjekter som ikke er fullført.

Mindreforbruk 2010**-78 892***Fylkeskommunens inntekter*

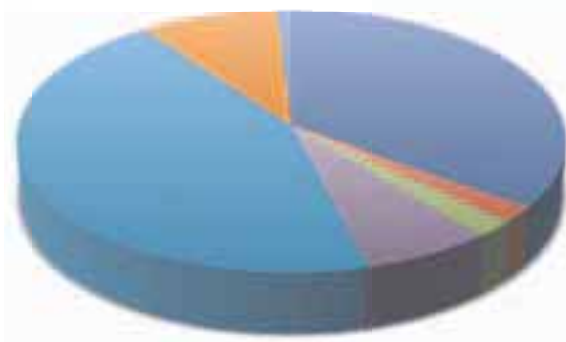
Frie inntekter fra skatt og rammetilskudd utgjør 79 prosent av driftsinntektene i 2010. Rammetilskuddets del av samlede inntekter har økt fra 38 til 44 prosentpoeng som følge av økning i Forvaltningsreformen.

De frie inntektene fra skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd ble 20 mill kr høyere enn budsjettert. Skatteinntekten ble hele 29 mill kr høyere enn budsjettert, men inntektsutjevningen ble om lag 9 mill kr lavere enn budsjettert.

Telemark fylkeskommune fikk en høyere vekst i skatteinntekten enn snittet for fylkeskommunene, og skatteveksten kom spesielt de to siste månedene i året. Inntektene fra salg av konsesjonskraft er på 17,9 mill kr, dette er om lag 1 mill kr høyere enn revidert budsjett. Denne inntekten bortfaller i fylkeskommunens økonomiske driftsrammer fra 2011, da inntektene fra konsesjonskraft i sin helhet skal disponeres gjennom Telemark Utviklingsfond.

Inntekter fra momskompensasjon på investeringer er 7,1 mill kr høyere enn budsjett. Minst 20 prosent føres i investeringsregnskapet slik forskriften tilsier. Fra 2014 skal momskompensasjonen i

sin helhet gå inn i finansieringen av fylkeskommunens investeringer. Tilpasningen er lagt inn i framtidige finansieringsplaner.

Inntektsfordelig Telemark fylkeskommune 2010

Skatt på inntekt/formue	35 %
Brukerbetaling	2 %
Andre salgs- og leieinntekter	2 %
Overført m/krav til ytelse	7 %
Rammetilskudd	44 %
Andre statlige overføringer	9 %
Andre overføringer	1 %

Fylkeskommunens utgifter

Brutto driftsutgifter (inklusive avskrivninger) er på 1,9 mrd kr, og dette er om lag 11,8 prosent mer enn i 2009. Lønnsutgiftens andel har gått noe ned (fra 47 til 44 prosent), dette som følge av økt ramme på fylkesveier.

Premieavvik og reguleringspremie

Arbeidsgivers andel av premien til KLP og Statens Pensjonskasse (SPK) føres på de enkelte ansvarsområder i regnskapet. I tillegg kommer regning på reguleringspremie fra KLP på 4,37 % av premiereserven (3,2 % for folkevalgte) som skal dekke økt lønn ved lønnsoppjøret. SPK har ikke noen tilsvarende ordning. Reguleringspremien og avkastning fra premiefond føres sentralt og fordeles på de ulike funksjonene.

Premieavvikene* var positive fra begge pensjonskassene med 35,8 mill kr inkl. arbeidsgiveravgift. I forhold til budsjett er premieavviket inkludert arbeidsgiveravgift positivt med 12,5 mill. kr. Inndekking av tidligere års positive premieavvik er utgiftsført med 6,6 mill kr i 2010 (inkludert arbeidsgiveravgift). Ved årets utgang har vi totalt 116,6 mill kr i positivt premieavvik (inklusive arbeidsgiveravgift) som skal amortiseres over 15 år. Tilsvarende negativt premieavvik inklusive arbeidsgiveravgift med amorti-

sering er 6,6 mill. kr, slik at det netto foreligger 110 mill kr til amortisering (nedskrivning). Dette vil påvirke resultatet negativt i årene fremover. Dersom vi ikke regner med årets positive premieavvik blir dette tallet om lag 80 mill kr.

Økonomisk resultat for ansvarsområdene

Administrasjon, styring og fellesutgifter
Politisk virksomhet har mindreforbruk på 1,7 mill kr. Administrasjon har et mindreforbruk på virksomheten på til sammen 33,5 mill kr. Dette skyldes mindreforbruk på pensjonsansvaret med 26 mill kr, som følge av lavere reguleringspremie og høyere premieavvik enn budsjettert.

Videregående opplæring

Samlet kommer området ut i balanse. Av skolene er det Kragerø, Fagskolen, Skogmo, Skien, Bø og Rjukan som har merforbruk. Førstnevnte feilvurderte kursinntekten for 2010, og forventer å få dekket denne inn ved kursvirksomhet i 2011. Av skolene med merforbruk, har Fagskolen, Skogmo og Rjukan mer enn 2 prosent av netto budsjett, og kan i følge reglementet inndeke merforbruket over 2 år. Fagopplæringen fikk et mindreforbruk på 4,3 mill kr, dette gikk med til å dekke merforbruk bl.a. på prøvenemder.

Tannhelse

Tannhelse kommer ut med et merforbruk på 5 mill kr. Dette skyldes i hovedsak merforbruk på materiell og kjøp av tjenester.

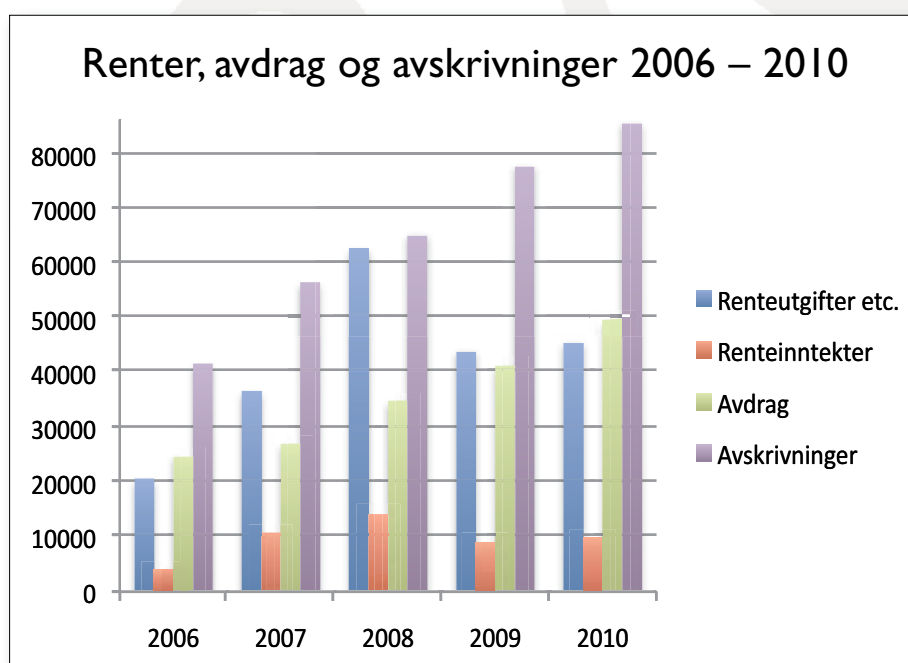
Regional utvikling

Området kommer samlet ut med et mindreforbruk på 9,0 mill kr. Av dette er 3,2 mill kr mindreforbruk på fylkesveger. Det øvrige skyldes diverseforbruk innenfor området.

Finans*Gjelds- og likviditetsportefølje*

Fylkeskommunens bokførte lånegjeld ved utgangen av året er på 1 408 mill kr, hvorav lån med fast rente (dvs. rentebinding ut over ett år) utgjør 49,7 %. Gjelda økte med 97 mill kr fra 2009 til 2010. Telemark ligger relativt høyt blant fylkeskommuner målt i langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter.

Figuren viser utviklingen i renter, avdrag og avskrivninger de siste 5 årene:

*Premieavviket er kun et regnskapsteknisk begrep og representerer ikke reelle verdier eller likviditet for fylkeskommunen. Likevel fremstår et positivt premieavvik som en merinntekt i TFK sitt regnskap. Et positivt premieavvik skal føres til utgift (amortiseres) over de neste 15 år. Et negativt premieavvik skal føres til inntekt over 15 år. Hensikten med beregningen og føringen er å få en jevnere regnskapsbelastning av pensjonskostnader.

Netto finansutgifter er 95 mill kr i 2010. Det er bevisst budsjettert med om lag 7,6 mill kr i høyere rentenivå enn forventet, mindreforbruket foreslås avsatt til rentebufferfond.

Avdragene er beregnet som minimums-avdrag etter KL § 50, nr 7.

Investeringsregnskapet

Årsresultat

Det er investert for 205 mill kr i 2010. I tillegg er det investert for aksjer og utlån 18,7 mill. De største investeringene er innenfor veg. I tillegg kommer ferdigstillelse av digital infrastruktur på skolene, en del mindre byggeprosjekt samt avslutning av strukturendringen innenfor tannhelse. Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse. Selv om investeringsregnskapet samlet er i balanse, har flere enkeltprosjekt merforbruk. Dette er kompensert ved å fordele overføringen fra drift til investering i henhold til behov for det enkelte prosjekt.

Høyere egenkapitaldekning

Telemark fylkeskommune har generelt lav andel egenkapital som finansiering

til sine investeringer. Egenkapitalen økte fra 302,7 mill. kr pr. 31.12.2009 til 453 mill. kr pr. 31.12.2010, dvs. med om lag 150 mill kr eller 50 prosent. Samtidig økte investeringene med 28 prosent, så dette forholdet har klart bedret seg i løpet av året. I 2010 ble det overført 67,7 mill kr fra drift til investeringer. Dette er betydelig høyere enn tidligere år og skyldes økt ramme knyttet til forvaltningsreformen og fylkesveger.

BALANSE

Eiendeler

Den bokførte verdien av fylkeskommunens faste eiendommer, anlegg, utstyr mv, utlån og aksjer/andeler (ekskl. pensjonsmidler) er på 1,8 mrd kr, som er 163 mill kr høyere enn i 2009. For eiendommer og anlegg er økningen 155 mill kr og utstyr er økt med 9 mill kr.

Likviditet

Utviklingen i arbeidskapitalen er positiv. Endringen som er forskjellen mellom anskaffelse og anvendelse av midler, sier hvordan den kortsiktige betalingsevnen er. Omløpsmidler (unntatt premieavvik) har en økning på 53

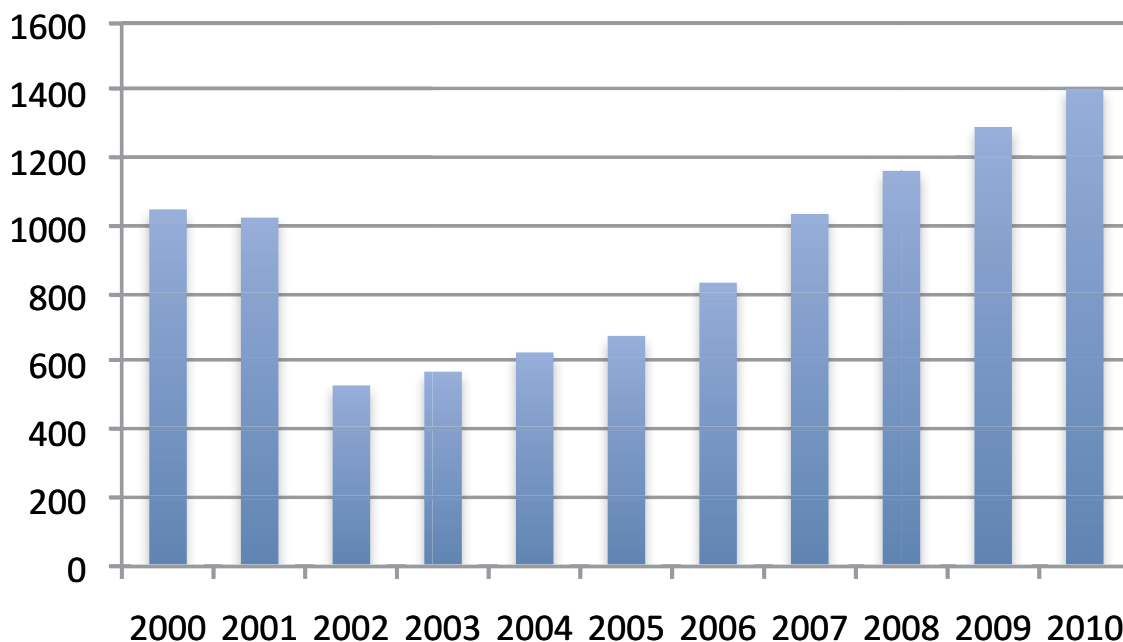
mill kr. Kortsiktig gjeld (unntatt premieavvik) er redusert med 1,9 mill kr. Siden begge går i positiv retning, er effekten 54,9 mill kr for 2010.

Ved å trekke ut ubrukte lånemidler fra bankmidlene står det 293 mill kr i likvider. Fratrukket bundne midler (skatte-trekk og bundne fond) på kr 146 mill kr, er fri likviditet på 147 mill kr. Nøkkeltallberegninger viser imidlertid at vi ligger under kravet om god likviditet: Likviditetsgrad 1 beregnet av korrigeret likviditet viser kun 0,47 (bør være 1 eller mer). Uten korrigering av bundne likvider, viser samme nøkkeøktall 1,13. Dette viser at ca 1/2 av vår totale likviditet er bundet opp i andre forpliktelser.

Gjeld

Som tidligere vist er gjelden økende. På grunn av etterslep med vedtatte investeringer, har vi ledige lånemidler på 60,6 mill kr stående. Gjelden til fylkeskommunen ligger nå på like over 1,4 mrd kr. I samsvar med investeringsbehovet for den nærmeste planperioden (2011-2014) vil lånegjelda nærme seg 2 mrd de kommende år.

Gjeldsutvikling 2000 – 2010

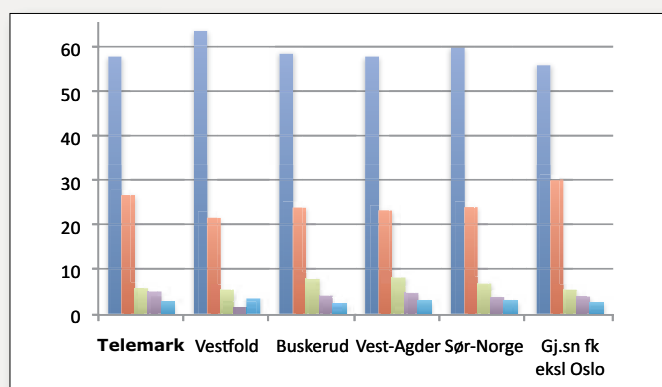

Statistikk – økonomi

Alle diagrammene gjelder 2010

Netto driftsutgifter på utvalgte områder

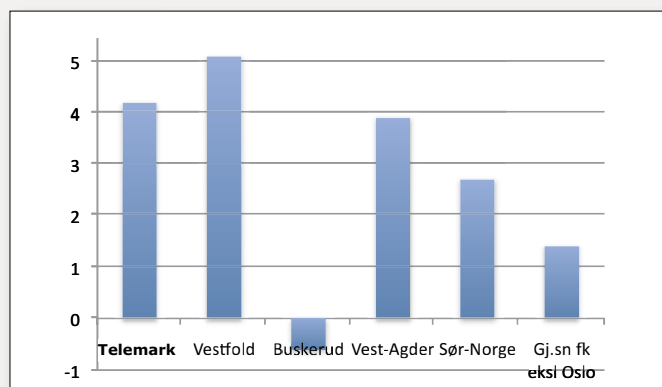
(i prosent av samlede driftsutgifter)

■ Oppl. ■ Samf. ■ Tannh. ■ Adm. ■ Kultur: Sammenlignet med andre bruker Telemark noe lavere del på administrasjon og videregående opplæring og mer til samferdsel og tannhelse enn andre fylker. Prioriteringsstrukturen er om lag som andre, men en viss dreining mot større andel samferdsel. Kultur utgjorde 3 %, noe som er økning i andel fra 1,3 % i 2009.

Netto finanskostnader og avdrag

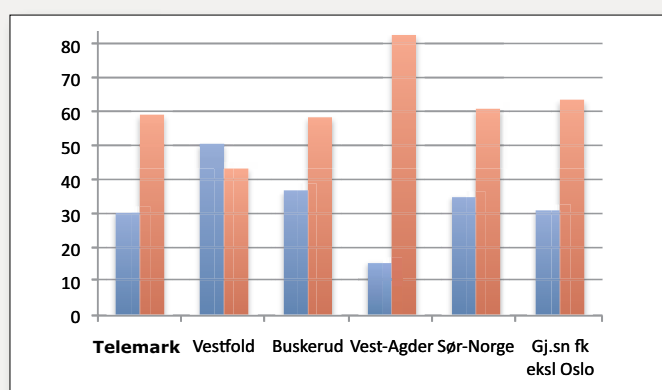
(i prosent av brutto driftsinntekter)

Lånegjelda har økt de senere år. Finanskostnadene beregnes ut fra forskriften om minimumsavdrag og rentenivå. Det gunstige rentenivået de siste årene har vært positiv, men det er viktig å merke seg at med vedtatt investeringsprogram og prognoser om økning i rentenivå så vil denne andelen øke og virke direkte inn på rammer til drift.

Investeringsutgifter opplæring og samferdsel

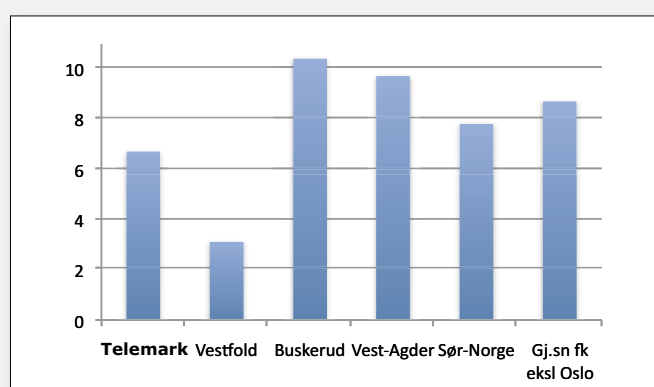
(i prosent av brutto investeringsutgifter: Oppl.: ■ – samferdsel: ■)

Av samlet investeringsnivå går hoveddelen til fylkesveger i 2010. Dette er omtrent på samme nivå som andre, men unntak av Vest-Agder. I tillegg til skole og samferdsel er det i Telemark investert i tannhelse og infrastruktur knyttet til de videregående skolene.

Netto driftsresultat

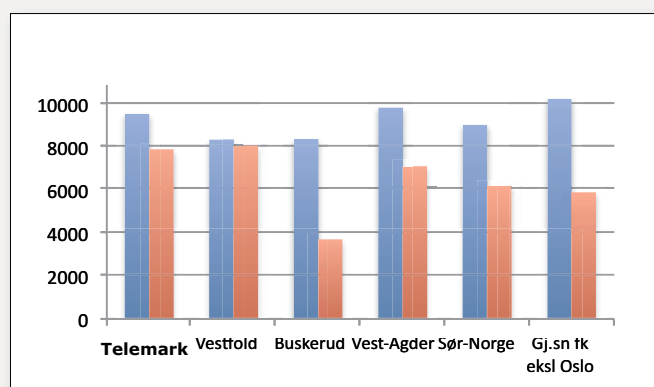
(i prosent av brutto driftsinntekter)

Netto driftsresultat er en indikasjon på hvor "sunt" årets resultat er. Anbefalt nivå fra statlig side er et netto driftsresultat på minimum 3 %. 2010 var imidlertid et helt spesielt år for fylkeskommunene da de økonomiske rammene økte betydelig som følge av utvidet ansvar for veier. Sammenlignet med de andre fylkeskommuner så har Tfk svakere netto driftsresultat.

Frie inntekter og netto lånegjeld pr. innbygger

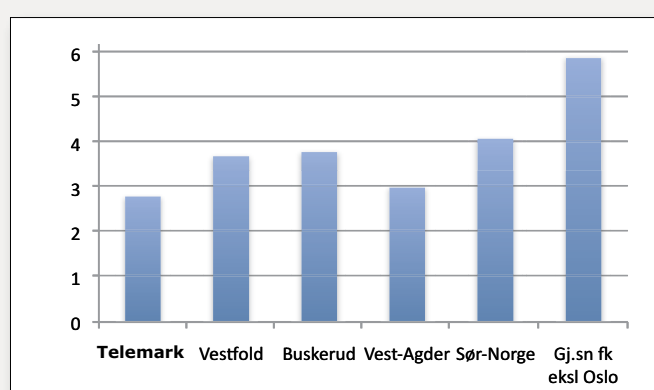
(frie innt.: ■ – netto lånegjeld: ■)

Frie inntekter indikerer hvor mye vi har til egne prioriteringer. Telemark ligger over snittet, målt i kroner pr. innbygger. Samtidig har vi høy lånegjeld, noe som fører til at en større del av frie inntekter går til å dekke renter og avdrag.

Disposisjonsfond

(i prosent av brutto driftsinntekter)

Telemark fylkeskommune har relativt små økonomiske reserver til å dekke opp svingninger og uforutsette kostnader. Midler på disposisjonsfond er frie og kan således benyttes både til finansiering i drift og investering.

Fakta om Telemark fylkeskommune 2010

Tall i millioner kroner
der annet ikke er spesifisert.

Økonomi	2010	2009
Sum dr.inntekter	2.038,8	1.773,5
Sum dr.utgifter	1.903,4	1.702,2
Netto driftsresultat	135,8	72,9
Renter og avdrag	95,1	85,0
Finansinntekter	9,8	8,9
Regnsk.overskudd	78,9	44,9
Investeringer	223,7	174,9
Langsiktig gjeld	1.407,9	1.293,2
Gjeld pr. innbygger	8.323	7.794

Opplæring

Netto driftsutgifter	812,2	778,0
Ant. elever pr. 1. okt.	6.243	6.262
Kostnad pr. elev:		
- i skole	124.900	120.400
- i fagopplæring	57.100	55.100
Kapasitetsutnyttelse(%)	97,8	96,5
Nye lærekontrakter	655	657

Regional utvikling

Netto driftsutgifter:	62,6	(328,5)*
Derav:		
Kultur/identitet	39,9	37,9
Kulturminnevern	2,0	2,9
Næringsutvikling	12,7	9,1
Internasjonalt arbeid	5,5	6,2
Telemarkskanalen	2,5	2,4

Areal og transport

Netto driftsutgifter	387,2**	271,4
Derav:		
Fylkesveier	156,2	53,0
Kollektivtransport	217,1	211,7
Transp. funksjonsh.	6,5	6,4

Investering fylkesveier 138,4 78,4

Tannhelse

Netto driftsutgifter	63,7	60,3

Folkehelse

Netto driftsutgifter	4,7	1,4

Sektorvis fordeling av brutto driftskostnader 2010

Kompetanse	914,0
Infrastruktur	432,6
Næring/bosted/internasj.	105,3
Kultur/identitet/kanalen	96,6
Tannhelse/folkehelse	98,7
Sentralstyring/politikere	109,7
Fellestjenester	40,2
Pensjon	74,8
Sum	1871,9%

Årets kvinne

Hun er 49 år og har vært ansatt i vel 13 av disse årene. Hun har høyere utdanning, en årslønn på 417.000 kroner og har vært syk i 13 dager.

Årets mann

Han er 50 år og har vært ansatt i drøyt 14 av disse årene. Han har høyere utdanning, en årslønn på 460.000 kroner og har vært syk i 9 dager.

Ansatte

	2010	2009
Fast ansatte i fylkeskomm.	1.537	1.527
Antall årsverk	1.373	1.359
Turnover (%)	9,0	11,0
Gjennomsnittsalder	49	49
Gjen.snitt tjenestetid (år)	13	13
Gjennomsnitt sykefravær (dg.)	11,5	13
Gjennomsnitt brutto lønn (1.000 kr)	436	415

De ansatte i fylkeskommunen fordeler seg slik på sektorene:

Opplæring	1.202	1.211
Tannhelse	130	125
Administrasjon	153	134
Annet	52	67

Kjønnsfordeling (%)

Kvinner	57	56
Menn	43	44

På jobb (%)

Hele fylkeskommunen	94,4	93,5
Skolene	94,5	93,5
Tannhelse	94,0	92,4
Administrasjonen	95,3	94,4

Fakta om Telemark

Folketall 31.12.2010:	169.185
Areal:	15.315 km ²
Dyrka mark:	2%
Skog:	33%
Fjell, hei og vann:	65%
Høyeste punkt:	
Gaustatoppen 1883 m.o.h.	
Telemarksvassdraget:	
3. største i landet i vassføring	
5. lengste (244 km)	
Nr. 5 i kraftproduksjon (12 TWh – 38 kraftstasjoner)	

* Tallene er ikke sammenlignbare fordi Areal og transport var en del av Regional utvikling i 2009

** Antall km fylkesveier ble økt med 70 prosent fra 1.1. 2010

Kontakt Telemark fylkeskommune

Besøksadresse: Fylkesbakken 6, Skien • Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien
Sentralbord: 35 91 70 00 • E-post: post@t-fk.no • www.telemark.no